

a fiatal tehetségek lapja

XXV. évfolyam 5-6. szám

2023. május-június

diéta

válogatás a legjobb diáklapokból

A NAGY DIÁK
TESZTEK
DÖNTŐI

ÉLETMENTŐ
ELSOSEGÉLY

TUDÓS
CSAJOK

UTAZZ
OKOSAN!

NYÁRI DIÁK

Az atlétikai vb nagykövete

Középiskolában vagy felsőoktatásban tanulsz?

**Akkor vedd részt a 6 hónapon át tartó
Neumann Next versenyen!**

**Válaszolj meg helyesen 15 kérdést,
és nyerj minden hónapban!**

Regisztráció!

neumann-next.hu

Válogatás a DUE Tehetségkutató Diákmédia Pályázatának díjazott fotóiból

Mackhintosh Esther, Az év diáktotósa, általános iskola - dícséret

Bíró Gabriella, Az év diáktotósa, felsőoktatás - 1. helyezett

Kárnyáczki László, Az év diáktotósa, felsőoktatás - 2. helyezett

Farkas Kornél, Az év diáktotósa, középiskola - 3. helyezett

TÖBB MINT ALÁÍRÁS NÉMETH MÁTÉ

MIÓTA VAGY DUE-TAG?

2019 óta.

MIKOR VOLT AZ ELSŐ TÁBOROD?

2021. júliusban Balatonszárszón.

MIT CSINÁLSZ A DUE-BAN?

Interjúkat készítek, illetve több rovatba is írok cikkeket. Valamint a rendezvények lebonyolításában is részt veszek.

MIT TANULSZ?

A Kodolányi János Egyetemen végeztem közösség-szervező, illetve kommunikáció- és média szakon.

MI A LEGMEGHATÁROZÓBB ÉLMÉNYED A DUE-VAL KAPCSOLATBAN?

Rengeteg van. Ha egyet ki kell emelnem, akkor az a Retro Tábor lenne tavaly szeptemberben. Nagyszerű élmény volt, ahogy több különböző generáció megtalálta a közös hangot. Az az öt nap felejthetetlen élmény marad. (De az is nagy élmény, amikor leszereltük az erkélyünk ajtaját és átvittük a szomszédba :D).

MIVEL FOGLALKOZOL A DUE TALLÓZÓ MELLETT?

Elkezdtem főállásban dolgozni.

MIT CSINÁLTÁL MOSTANÁBAN?

Elkezdtem németet tanulni. Merek azzal a kijelentéssel élni, hogy jól is megy.

HOGY KÉPZELED EL MAGADAT ÖT ÉV MÚLVA?

Szeretnék egy saját házat az erdőben, ami még sincs távol a várostól.

MIT SZERETNÉL MÉG MINDENKÉPP KIPRÓBÁLNI?

Gyermekkorom óta szeretnék elmenni szafarizni Kelet-Afrikába. Az nagy bakancslistás elem nálam.

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2023. május-június, XXV. évfolyam 5-6. szám • Lapmenedzser: Zala Orsolya • Főszerkesztő: Veleg Domonkos • Rovatvezetők: Bodor Julcsi – Talpramagyar, Millei Anikó – Más.világ, Németh Fruzsina – Netbiztos, Zoom, Panulin Boglárka – Pont Te • Májusi-júniusi szerzőink: Bodor Julcsi, Fáber Fruzsina, Hegyi Vivien, Horváth Adám, Németh Fruzi, Németh Máté Szabolcs, Oláh Szabolcs, Kecskés István, Reisinger Márk, Saád Anna, Vörös Rebeka Fanni • Kiadja a DUE Produceri Iroda Kft. és a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Őrs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: due@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Nyomdai előkészítés: ArtGrafik.eu • Nyomda: Pauker Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózatban a diáklapot beküldő szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánköléshez, a cikkek rövidítéséhez, stílizálásához. • Az iskolaiújságokból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

MATESZ
print-audit

Kiadványunk példányszámát
a Matesz hitelesíti
auditált adatok, hiteles média
<http://www.matesz.hu>

REKORDSZÁMÚ LÁTOGATÓ A 30. SAJTÓFESZTIVÁLON

30. ALKALOMMAL NYITTA MEG KAPUIT A DUE MÉDIAHÁLÓZAT LEGNAGYOBB ÉVES RENDEZVÉNYE, AZ ORSZÁGOS IFJÚSÁGI SAJTÓFESZTIVÁL, AMELYET TÖBB MINT 2000 DIÁK LÁTOGATOTT MEG. MÁJUS 25-ÉN ÉS 26-ÁN SZÁMOS SZAKMAI ÉS KULTURÁLIS PROGRAM MELLETT RENGETEG SPORT, PÉNZÜGYI, BŰN- ÉS BALESETMEGELŐZÉSI PROGRAM VÁRTA AZ ÉRDEKLŐDŐKET AZ ÉV LEGNAGYOBB DIÁKMÉDIÁSOKNAK SZÓLÓ RENDEZVÉNYÉN.

A rendezvény programját reggel **Nagy-Vargha Zsófia**, a Kulturális és Innovációs Minisztérium helyettes államtitkára nyitotta meg a Média Pódiumon. Utána **dr. Koltay András**, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) elnöke köszöntötte a jubileumi Sajtófesztivál résztvevőit. Videóüzenetéből az is kiderült, hogy ő maga is volt diákújságíró annak idején. A Stream színpadon **dr. Deutsch Tamás**, Európa Parlamenti képviselő, az MTK elnöke köszöntötte a Fesztivál résztvevőit **Kecskés Istvánnal**, a DUE elnökével.

A pénteki nap nagy része a magyar foci köré szerveződött. Délelőtt rendeztük meg a **Nagy Magyar Fociteszt** fináléját. Ehhez kapcsolódó vendégeink voltak sztár labdarúgók, edzők és sportriporterek, a teljesség igénye nélkül: **Hajdú B. István**, az MTVA sportriportere; **Matuz Krisztián és Baumstark Tibor**, a Spiler TV sportriporterei; **Sipos Jenő**, a Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) szóvivője; **Szabó Gergő**, az MLSZ sajtófőnöke is szerepelt a vendégek között. **Szegő Tibor**, az MTK kommunikációs

igazgatója MTK-s sportolók kíséretében érkezett; **DJ Dominique Lisztes Krisztián** egykori válogatott futballistával készítette el a Retro rádió Sztársáv című műsorát a helyszínen. A teraszon a Ringier várta Sportal.hu fociklubbal a résztvevőket, de lehetett csocsózni, és megnézni az MTK e-sport versenyzőit is játék közben.

A nap folyamán sztárok és média- és más szakemberek váltották egymást a Stream színpadon és a Média Pódiumon. Ott volt velünk **Rábai Balázs**, az RTL Híradójának műsorvezetője; a Puskás musical két sztárja, **Náray Erika** és **Juhász Levente**; **Zsomac**, az egyik legnépszerűbb gameplayer és az énekes **Zola** is. **Dr. Rab Árpád** jövőkutató a mesterséges intelligenciáról beszélt, akárcsak **Jakab Roland**, a Mesterséges Intelligencia Koalíció elnöke, az Ericsson regionális stratégiai igazgatója. Szecsó vendégei között köszöntöttük **Kaly Rolandot** (Sztárban sztár leszek) és **Lily-t** (A Dal 2023 elődöntőse); **Lingvai Pétert**, a rendőrt, aki hajsza hűjában életét vesztette egy ámokfutó keses támadása során. **Török Ádám** stand-upos

mind a két nap szórakoztatta a közönséget. A rendezvény támogatói közül **dr. Somogyi Ákos Gergő**, az NMHH Gyermekvédelmi Főosztályvezetőjétől hallhattunk hasznos tippeket az okos médiahasználatról, és **dr. Zsolnai Alíz**, a Gazdaságfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője beszélt a pénzügyi tudatosságról.

Az Országos Ifjúsági Sajtófesztivál elmaradhatatlan programja a **Tehetségkutató Diákmédia Pályázat ünnepélyes díjátadója**. A 7 kategóriában és 3 korcsoportban meghirdetett, **több mint 2 és fél millió forint** **összdíjazású pályázat** minden helyezette meghívást kapott a Sajtófesztiválra, hogy személyesen vehesse át díját és a szakma elismerését kiemelkedő munkájáért.

Szintén a Sajtófesztiválon adtuk a Yettelrel közös **Netbiztos** pályázatunk díjait is. A díjátadót **Légy tudatos a neten!** címmel **Varga Krisztinával**, a Yettel ProSuli Mentális Egyensúly Programjának szakmai vezetőjével való beszélgetés követte. A beszélgetős és díjátadós programokon kívül

a résztvevők találkozhattak a **Szaktázzal**, a **Yettel**-el, az **ORFK-OB**-vel, a **NMHH**-val, a **Richter Gedeon**-nal, a **MATE**-vel, a **MCC**-vel, a **Ringier**-vel és az **MTK eSport Szakosztály**ával. Az **NMHH** standjánál **podcast-műhely** is üzemelt, ahol egész nap lehetett podcastokat készíteni a vendégekkel.

Azok, akik nem tudtak személyesen ellátogatni az **UP Rendezvénytér**-be, az **NMHH** támogatásával létrejövő **online közvetítésünkön** keresztül akár utólag is követhetik az eseményeket a **due.hu**-n és a **DUE Facebook oldalán**.

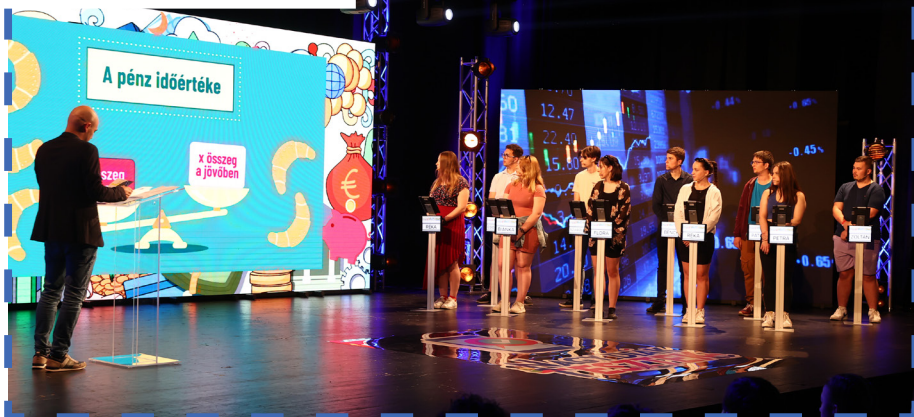
Rendőrszülők gyermeke nyerte a Nagy Diák Bűnmegelőzési Tesztet

KÉT KORCSOPORTBAN HIRDETTEK GYŐZTEST A NAGY DIÁK BÜNMEGELŐZÉSI TESZT DÖNTŐJÉBEN. A 21 EZER INDULÓBÓL 18 ÉV ALATT A TISZAÚJVÁROSI DRENCNIK DANIELLA NYERT, AKIT RENDŐR SZÜLEI SEGÍTETEK A FELKÉSZÜLÉSBEN. A 18 ÉV FELETTIEK KATEGÓRIÁJÁBAN NAGY DOMONKOS ÁLLHATOTT A DOBOGÓ TETEJÉRE. AZ EGYETEMISTA MENTŐTISZTNEK TANUL, ÉS RENGETEG RENDŐRSÉGI HÍRT OLVAS.

A DUE Médiahálózat népszerű, immár hatodjára elindított tesztorozatának célja, hogy megtudják a fiatalok: ismerik-e a rájuk leselkedő veszélyeket, tudják-e, mi a különbség a csíny és a bűncselekmény között, és el tudják-e kerülni azt, hogy áldozattá, netán elkövetővé váljanak egy-egy kényes helyzetben. A három fordulóból álló vetélkedősorozat első szakasza online zajlott a bunmegelozesiteszt.hu oldalon.

A tesztet bárki kitölthette, de a nyereményjátékban csak a 14-22 éves kor közöttiek vehettek részt. A középdöntő fordulójában azonban már két ágon folyt tovább a verseny: 14-18, illetve 19-22 éves korosztályokra oszlott a játék, s a döntőket is ebben a két korcsoportban rendezték május 25-én Budapesten, a 30. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon, az UP Rendezvényterben.

A 18 év alatti korosztályban Drencsik Daniella diadalmaskodott, aki a Tiszaújvárosi Eötvös József Gimnázium és Kollégium 11-es tanulója. Mint mondta, nagy előnye származott abból, hogy mindkét szülője rendőrségen dolgozik, az édesapja ügyeletes a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyey

Rendőrfőkapitányságon, édesanyja rendészeti alkalmazott a Tiszaújvárosi Rendőrkapitányságon. Daniella javára vált az is, hogy sok krimi néz és olvas.

A 18 év feletti korcsoportban Nagy Domonkos lett az első. Jelenleg a Semmelweis Egyetem másodéves hallgatója, és bármennyire is jól ment neki a bűnmegelőzési teszt, mentőtiszt szeretne lenni. Domonkos szerint azért nyerte meg a versenyt – ráadásul toronymagasán –, mert nagy hírfogyasztó. Naponta két órát böngész portálokat, és sok rendőrségi hírt olvas el.

A két győztes választhatott egy laptop és egy okostelefon közül. A második helyezettek, Kertes Bibor és Greveleye Krisztofer, egy-egy okostelefonnal gazdagodtak. A teszt döntőjéről tévéfelvétel készült, amelyet rövidesen műsorára tűz az MTVA M5 csatornája. A Nagy Diák Bűnmegelőzési Teszt a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács támogatásával jött létre.

Napi 30 kilométert rollerezik a Nagy Diák KRESZ-teszt győztese

JÓ IDŐ ESETÉN NAPI 25-30 KILOMÉTERT ROLLEREZIK, ÉS KÖZLEKEDÉS KÖZBEN OLYANNYIRA ELSAJÁTÍTOTTA A KRESZ-T A GYAKORLATBAN IS TÓTH ROLAND, HOGY KATEGÓRIÁJÁBAN MEGNYERTE A 7. NAGY DIÁK KRESZ-TESTET. A NYÍREGYHÁZI GIMNAZISTA KÖZEL 21 EZER 14 ÉS 24 ÉV KÖZÖTTI RÉSZTVEVŐBŐL LETT A LEGJOBB.

A Nagy Diák KRESZ-teszt egy háromfordulós KRESZ-verseny. A DUE Médiahálózat indította immáron hetedik alkalommal többek közt azzal a céllal, hogy a kitöltők ingyenesen juthassanak hozzá közúti közlekedést tartalmazó információkhoz, szabályokhoz. A tesztet május 5-ig bárki kitölthette. A következő két fordulóban viszont már csak a legeredményesebb 14 és 24 év közöttiek vehettek részt. A döntőt Budapesten, az UP Rendezvénytérben rendezték meg május 25-én, ahol egy látványos kvízshow keretein belül mérköztek meg a legjobbak két kategóriában, attól függően, hogy melyik

nyereményért indultak: a robogóért vagy az ingyenes jogositványszerzési lehetőségért. Győzelmének köszönhetően természetesen szerezhethet autós jogositványt Tóth Roland, a nyíregyházi Vasvári Pál Gimnázium tizedikes tanulója. Roland két dologgal magyarázta tudását. Egyrészt rendőr édesapja egykoron közlekedési területen dolgozott, és segített neki a felkészülésben. Másrészt jó időben napi 25-30 kilométert megy az elektromos rollerével, ezért rendszeresen alkalmazza a KRESZ-szabályokat. A Nagy Diák KRESZ-teszt másik kategóriájában egy elektromos robogó

volt a fődíj, amit Kecskemétről Zsigmond Richárd Tibor nyert meg. Ricsinek már van jogositványa, és rendszeresen vezeti a családi autót is, de a nyeremény hazaviteléhez segítséget kért, mivel még sosem ment robogóval. A Nagy Diák KRESZ-teszt az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság, a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács, a Webjogi és az eduKRESZ együttműködésében jött létre.

NBT NEMZETI BŰNMEGELŐZÉSI TANÁCS

webjogi

eduKRESZ
learning

Szoros végjáték a Nagy Diák Médiateszt döntőjében

CSAKNEM KILENCEZER FIATAL KAPCSOLÓDOTT BE IDÉN AZ ORSZÁGOS MÉDIAISMERETI JÁTÉKUNKBA, A 2023-BAN HARMADIK ALKALOMMAL MEGHIRDETETT NAGY DIÁK MÉDIAISMERETI TESZTEBE. A NAGYSIKERŰ ONLINE VETÉLKEDŐN OLYAN KÉRDÉSEKRE KELLETT VÁLASZT ADNI, AMELYEBŐL KIDERÜLT A RÉSZTVEVŐK JÁRTASSÁGA A MÉDIA VILÁGÁBAN.

A 9.000 tesztkitöltő közül a legeredményesebb 1.000 játékos kapott meghívást a középdöntőbe, ahol egy újabb 18 kérdéses online tesztet kellett kitölteni. Innen egyenes út vezetett a döntőbe annak a 20 játékosnak, akik a leggyorsabban töltötték ki helyesen a középdöntős kérdéssort.

Óriási izgalmakat hozott a Nagy Diák Médiateszt döntője. Nem is csoda, hiszen az utolsó fordulóba már csak a legjobbak, közülük is csak 20 versenyző kerülhetett be. A 18 kérdésből

álló döntőben továbbra is a mozgókép- és médiaismereti tudásukról kellett tanúbizonyságot tenniük a játékosoknak. A hihetetlenül szoros döntőben a végső sorrendet csupán 1-1 pont, de sokszor csak a kitöltésre szánt idő határozta meg. Az első helyezett Palugyai Sára lett, aki 5:24 perc alatt szerzett 17 pontot a maximális 18-ból. A második helyezett Kovács Petra szintén 17 pontot ért el, neki 7:06 perc kellett ahhoz, hogy szinte tökéletesen kitöltse a döntő kérdéssorát. A dobogó harmadik fokára Nagy Domonkos állhatott fel, ő 16 pontot ért el.

Az ünnepélyes eredményhirdetést 2023. május 26-án Budapesten, a 30. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon, az újpesti UP Rendezvénytérben tartottuk meg, ahová a döntőbe bejutott összes játékos meghívtuk. Dr. Koltay András, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnökének ünnepi köszöntője után itt adtuk át a játék fődíját, egy Samsung Galaxy Tab A8 tabletet.

A Nagy Diák Médiateszt 3-at a Kulturális és Innovációs Minisztérium, a Nemzeti Tehetség Program, Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, illetve a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság támogatta.

Dr. Szayly József, a DUE Médiahálózat alelnöke

Ismét országos pénzügyi versenyen diadalmaskodott egy kőszegi gimnazista

A NAGY DIÁK PÉNZÜGYES TESZT MEGNYERÉSÉVEL RÖVID IDŐN BELÜL MÁR A HARMADIK ORSZÁGOS PÉNZÜGYI VERSENYEN JELESKEDETT KOVÁCS BENCE. A KŐSZEGI GIMNAZISTA EZÚTTAL TÖBB MINT 15 EZER FIATALT MEGELŐZVE ÁLLHATOTT A DOBOGÓ TETEJÉRE. GYŐZELMÉT PÉNZÜGYI ISMERETEK TANÁRÁNAK KÖSZÖNHETI.

Harmadik alkalommal szervezte meg a Nagy Diák Pénzügyes Tesztet a DUE Médiahálózat azzal a céllal, hogy a résztvevő fiatalok magabiztosabban mozogjanak a pénz világában, tisztában legyenek a kockázatokkal, tudatosan tervezék meg pénzügyeiket és megfelelő tájékozódás után jó döntéseket hozzanak. A három fordulóból álló Nagy Diák Pénzügyes Teszt első szakasza online zajlott, az itt legjobb eredményt elérő diákok a további fordulóba kaptak bejutási lehetőséget. A tesztet bárki kitölthette május 7-ig a www.nagypenzugyestest.hu oldalon, de a nyereményjátékban csak a 14-20 éves kor közötti középiskolások vettek részt. A középdöntőt és az azt követő döntőt május

26-án rendezték az UP Rendezvényteremben, a 30. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon. A fináléban a legjobb 10 játékos küzdött meg egymással egy színpadi kvízshow keretein belül. A több mint 15 ezer indulóból Kovács Bence, a kőszegi Jurisich Miklós Gimnázium és Kollégium végzős hallgatója győzött. Bence rutinos versenyzőnek számít, tavaly ő nyerte a Pénzmesterek pénzügyi vetélkedőjét a 11.-es korcsoportban, előtte pedig a BankCode országos pénzügyi bajnokságban végzett ötödik helyen csapatával. A gimnazista sikereit leginkább a pénzügyi ismereteket tanító Kiss Zoltán pedagógusnak köszönheti. Győzelmével egy görög nyaralást nyert. Második helyen végzett Lénárt Csongor, aki egy MacBook-kal gazdagodott, a harmadik helyezett Gamos Patrik István egy elektromos rollerrel térhetett haza.

A számos, támogatók által felajánlott díj mellett a DUE Médiahálózat egy 150 ezer forintos osztálykirándulás-hozzájárulással díjazta a Szegedi SZC Krúdy Gyula Szakképző Iskolát, ugyanis az intézményből töltötték ki a legtöbben a tesztet. A teszt döntőjéről tévéfelvétel készült, amelyet rövidesen műsorára tűz az MTVA M5 csatornája.

A nyertesek: Lénárt Csongor, Kovács Bence, Gamos Patrik (balról jobbra)

A Nagy Diák Pénzügyes Tesztet a Gazdaságfejlesztési Minisztérium, a Pénziránytű – Alapítvány a Tudatos Pénzügyekért, az Államadósság Kezelő Központ Zrt., a Magyar Biztosítók Szövetsége, a Magyar Államkincstár, a Diákhitel Központ Zrt. és a Magyar Export-Import Bank Zrt. támogatta.

Dr. Zsolnai Aliz, a Gazdaságfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője a győztesrel

GAZDASÁGFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

FOTO: POZSONYI ZITA és CZERKL GÁBOR

Barcelona-drukker nyerte az országos foci kvízversenyt

KOVÁCS-POLYÁK ANDRÁS, A BUDAPESTI VERES PÁLNÉ GIMNÁZIUM TANULÓJA NYERTE A NAGY MAGYAR FOCITESZT DIÁKOKNAK VERSENYT. A FUTBALL-FANATIKUS ANDRÁS TÖBB MINT 30 EZER FIATAL KÖZÜL VÉGZETT AZ ELSŐ HELYEN. MAGA IS KERGETI A LABDÁT A RÁKOSSZENTMIHÁLY SZÍNEIBEN, NAGY BARÇA-DRUKKER, ÉS KEDVENC JÁTÉKOSA MESSI.

Száz évvel ezelőtt született az MTK Örökös bajnoka és Örökös tagja, az Aranycsapat csatára, Hidegkuti Nándor. A csatárfenomén tiszteletére a DUE Médiahálózat és az MTK Budapest egy nagyszabású játékot indított Nagy Magyar Fociteszt Diákoknak néven. A tesztet bárki kitölthette április 30-ig a nagydiakteszt.hu oldalon, de a középdöntőben már csak a 14 és 24 év közötti fiatalok vehettek részt. Az online teszt kitöltői közül az ezer legjobb játékos kapott meghívást a középdöntőbe, melyet május 26-án rendeztek Budapesten, a 30. Országos Ifjúsági Sajtófesztivál keretében az újpesti UP Rendezvényszertárban. Itt zajlott az országos játék döntője is, ahová a középdöntőből a legeredményesebb 10 játékos jutott be, kilenc fiú és egy lány. Utóbbi Angyal Dorottya, aki az Astra-Activtek HFC-Üllő csatáraként a döntő napján 68 góllal vezette bajnoksága góllövölistáját.

A 10 döntős egy nagyszabású televíziós show keretében bizonyította tudását, és az elmúlt bő 100 év magyar futballját érintő kérdésekre kellett válaszolniuk. Téma volt Dzsudzsák Balázs, Mészöly Kálmán, Marco Rossi és Puhl Sándor is. Videós bejárásokon keresztül maguk a „feladványok”, azaz válogatott labdarúgók is kérdeztek a versenyzőktől, így Lisztes Krisztián, Nyilasi Tibor, Schäfer András, Szoboszlai Dominik és Várhidi Péter focis kérdéseire is válaszolniuk kellett a játékosoknak. Dr. Deutsch Tamás, az MTK elnöke a játékosok tudásáról elismerően nyilatkozva azt mondta, ő biztosan nem végzett volna a dobogón, ha élesben kellett volna

versenyeznie ezekkel a fiatalokkal, pedig úgy érzi, nagyon komoly a felkészültsége.

Harmadik helyen végzett Szabó Benedek, ő egy Samsung Smart LED televíziót nyert. Ezüstérmes lett Rábai Gellért, aki egy Samsung Galaxy 5G mobiltelefont vihetett haza. A győztes Kovács-Polyák András egy 4 napos utazást nyert Londonba, ahol szeretne megtekinteni egy Arsenal-mérkőzést is. András itthon a Ferencvárosnak szurkol, külföldön a Barcelonának. Legnagyobb futballélménye eddig egy katalán rangadó volt, azaz az FC Barcelona-RCD Espanyol összecsapás helyszíni megtekintése. Kedvenc játékosa Messi, és maga is kergeti a labdát a Rákosszentmihály színeiben, a BLASZ U17 bajnokságban, belső védőként. A teszt döntőjéről tévéfelvétel készült, amelyet rövidesen másorra tűz az MTVA M5 csatornája.

A játék fő támogatója az MTK Budapest, további támogatója pedig a Prohuman Diákmunka, a Ringier, a Sportal.hu és a Blikk.

A LEGÚJABB KISGENERÁCIÓ

Lapzártánkkor kezdődik az U17-es labdarúgó Európa-bajnokság Budapesten. A magyar válogatott Írországgal, Wales-szel és Lengyelországgal került egy csoportba, így már a sorsolás pillanatában is bízhattunk abban, hogy sikeres lesz a magyar együttes, és négyeséből továbbjut. Sokan csak legyintenek arra, hogy egy korosztályos kontinensviadalt rendezhet hazánk, ám érdemes visszatekinteni arra, hogy kik is tűntek fel U17-es Eb-n.

Itt van mindjárt a 2017-es csapat, amely nemcsak sikeres volt, hanem komoly tehetségeket adott a mai magyar labdarúgásnak is. Szélesi Zoltán szövetségi edző csapatában játszott Szoboszlai Dominik, aki ma már a felnőtt válogatott csapatkapitánya, Schön Szabolcs, aki az Egyesült Államokban is szerepelt már és tagja volt a 2021-es Eb-csapatnak is, Csoboth Kevin, aki ma már az Újpest meghatározó játékosa, továbbá a Puskás Akadémia profija, Kiss Tamás. Az akkori U17-es együttes emlékeztetéssé tette a hazai selejtező-tornát, pedig nehezen kezdődött, hiszen a csapat kikapott az első meccsen Izraeltől. Ezt követően az orosz válogatott ellen már nyert a gárda, zárásként pedig Norvégia ellen a rendes játékidő ráadásban szerzett Szoboszlai Dominik-góllal továbbjutott a csoportból is.

Abban az évben így ott lehetett az Eb-n a csapat, amely 3-2-re győzött Franciaország ellen, majd pontot szerzett Skócia ellen és 4-0-ra nyert Feröer ellen. A legjobb nyolc között aztán egy szerencsétlen öngóllal veszített a gárda, amely végül a hatodik helyen zárta a tornát. A 2019-es U17-es generáció Németh András, Hegyi Krisztián, Balogh Botond, Baráth Péter és az idei kupadöntőn gólt szerző Szalay Szabolcs vezérletével simán továbbjutott abból a csoportból, amelyben rajtunk kívül Portugália, Oroszország és Izland szerepelt. A nyolc között Spanyolország ellen pedig csak tizenegyesekkel esett ki Preisinger Sándor csapata, ám az együttes a helyosztón 1-1-es döntetlen után tizenegyesekkel legyőzte Belgiumot, így ötödik

lett a tornán és kijutott a világbajnokságra is. Vagyis csak az utolsó két Eb-szereplést vizsgálva is látszik, hogy a magyar válogatottban ezeken a tornákon benne van a jó eredmény, ráadásul ebből a korosztályból több tehetségnek is sikerült már eljutnia a felnőtt válogatottba is. Ráadásul a történelem olykor ismételheti is önmagát, hiszen Szoboszlai Dominik az U17-es válogatottban és a felnőttek között is tudott már sorsdöntő, Európa-bajnoki szereplést érő gólt szerezni.

(Kecskés István)

AZ ÉLETMENTŐ ELSŐSEGÉLY

Varga Adél, Alternatív Közgazdasági Gimnázium, Budapest,
Az év diákújságírója, középiskola, dícséret

Minden ember kerülhet olyan helyzetbe, ahol segítséget kellene nyújtania, vagy neki kellene segítség. Ilyen szituáció megeshet az utcán, a munkában. Sajnos sokan nem tudnak ilyen esetben mit tenni, csak elmennek egy rosszul lévő ember mellett. Bár a jogosítvány megszerzéséhez meg kell tanulni az elsősegélynyújtás alapjait, ez a tudás, ha valaki nem gyakorolja, hamar elkopik. Arról nem is beszélve, hogy az elmélet és a gyakorlat eltérhet egymástól.

Az, hogy valaki nem megy oda, megszokott, mivel sokan félnek a sérült / rosszul lévő ember reakciójától, de ez a legrosszabb döntés. Például, ha a buszmegállóban fekszik valaki, csak érdemes megkérdezni tőle, hogy jól van-e. De létezik olyan helyzet is, hogy úgy ítéljük meg, hogy odamenni veszélyes lenne. Például azért, mert az úttest közepén fekszik az illető, vagy mert valamilyen tudatmódosító szer miatt kiszámíthatatlanul viselkedik. Ilyenkor az a legjobb, ha nem megyünk oda, hanem előtte biztosítjuk a helyszínt (lehetőleg segítséggel). Ha ez nem lehetséges, akkor tényleg nincsen más, mint hogy segélyhívóval segítséget kérünk. Emiatt az elsősegélynyújtás legelső és legfontosabb lépése a biztonság megteremtése. Csak akkor segítsünk, ha az számunkra biztonságos.

Az eddigi tapasztalataim alapján a legtöbben egyből a mentőt hívják. Bármilyen helyzetben ehhez folyamodnak, lehet az egy kartörés, epilepsziás roham vagy hirtelen szívhalál, mindenki szerint a mentő jó megoldásnak bizonyul. Valószínűleg a mentők ezért (is) vannak ennyire leterhelve. A „felesleges”

mentőhívás esetleg egy más, sokkal komolyabb esettől vesz el egy mentőautót. Persze sokszor megnyugvást jelent az, ha kijönnek a szakemberek, mégis jobb, ha mi magunk is rendelkezünk legalább egy olyan alaptudással, hogy mérlegelni tudjuk a mentőhívás szükségességét, és el tudunk látni az apróbb sérüléseket. Egy kartörésnél például egy sál segítségével meg lehet tartani a sérült végtagot, és csak azután kell bemenni a kórházba röntgenre.

Természetesen vannak olyan helyzetek, ahol muszáj szakmai segítséget hívni. Ha például egy összeesett embert látunk, akinek nincs légzése, akkor segítségért kell kiáltani és mentőt kell hívni. A telefonos mentőirányító tudja, mit kell tennünk olyan szituációban is, ahol tehetetlenek vagyunk, de szerintem mégis az a legjobb, ha mi is tudjuk, mit kell tenni (vagy éppenséggel azt, hogy mit

nem lehet tenni). Természetesen ez nem azt jelenti, hogy képzett orvosoknak kell lennünk, és mindent jobban kell tudnunk, mint a szakmabelieknek. Sőt! Hallgassunk rájuk, csak segítsük a munkájukat. Sok önkéntes szervezet tart rendszeresen elsősegély-képzéseket, és ezek nagyon hasznosak lehetnek mindenki számára.

Ahhoz, hogy az emberek közt is elterjedjen az elsősegélynyújtás fontossága, jó lenne, hogy az Országos Mentőszolgálat kampányairól mindenki értesülne. Az OMSz egyik fontos kampánya szól az ÉletMentő nevű telefonos alkalmazásról, ami bármilyen vész esetén tud mentőt hívni, és tudja, hogy hol van a legközelebbi segítő pont és defibrillátor. Ennek online is utána lehet olvasni az elsosegely.hu oldalon.

Nálunk az iskolában szakkörként van lehetőség elsősegély tanulására. Az első évben (kezdő szinten) rakjuk le az alapokat, majd évente egyre feljebb kerülünk (haladó és utána prémium csoportba). Én ebben a tanévben kezdtem el tanulni, és nagyon örülök, hogy elkezdtem ezt a szakkört. Az elsősegély megtanulása nagyon fontos, ezt én a saját bőrömön tapasztaltam meg.

Egyszer társaságban buszoztunk, amikor hallottuk, hogy a busz hátuljából kiabálni kezdtek, hogy valaki rosszul lett. A csoportból hárman tanultunk elsősegélyt, így egymásra néztünk, majd odamentünk. Megláttuk a busz ülésén rángatózó embert. Először elküldöttük magunkat, hogy mindenki menjen odébb, és szálljon le, ha tud. Egyikünk hívta a mentőt, de a hívás közben lefagyott, így a kezembe került a 112-es segélyhívóval kicsöngő telefon. Szóltam a többieknek,

hogy a rángatózó nő mellett lévő kisgyereket vegyék ki az ülésről, mivel be volt szorítva. Láttuk, hogy a nőt (valószínűleg) a saját lánya fogta le. Szóltunk neki, hogy engedje el, és csak a fejére vigyázzon, hogy azt ne verje be, de sajnos nem értettek magyarul, így a nő lefogva maradt. A buszsofőr ekkortájt érkezett meg a busz végébe, és a rosszul levő nőnek cukrot szeretett volna adni. Nekünk kellett elmondani neki, hogy epilepsziás rohama van a hölgynek, és hogy etetni nem lehet. A roham elmúlása után a nő elájult, és majdnem egy percig nem volt magánál. Miután a nő 20 perc után teljesen jól lett és magához tért, el szeretett volna menni, de megvártuk a mentőket.

Egy másik esetenél egy részeg férfi a földön feküdt. Már álltak körülötte, mire odaértem, de senki se mert / tudott vele kommunikálni. Odamentem hozzá, és megkérdeztem, mi a baja és hogy mi történt. Természetesen volt bennem félelem. Egyedül lehet, hogy oda se mertem volna menni, de miután a férfi tudott, elmondott, sokkal könnyebb volt a dolgunk. Bár a mentőt rég hívták, a várakozási időt csak az tudta meggyorsítani, amikor a férfi erős mellkasszűrésre panaszkodott. A mentősök egy utcán fekvő emberhez (akiről nem tudni semmit) nem mennek ki gyorsan, mivel az is lehet, hogy csak alszik. Viszont ha nem eszméletlen, és tudunk vele beszélni, akkor a segítség kérésének lehetősége is nagyobb lesz. Amikor már a szívpanaszokkal küzdő férfifhez hívtuk újra a mentőt, az autó tíz percen belül megérkezett. A két mentős, amikor kiszállt és felmérte a helyzetet, látszott az arcukon, hogy ez csak egy szokásos napi rutin esetnek minősül. Mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy ezeken az embereken múlik az életünk. Segítsünk nekik úgy, ahogy tudunk. Akár laikusok vagyunk, akár nem, segíteni sosem baj. Könnyítsük meg a leterhelt egészségügyben dolgozók dolgát!

JÓT TENNI JÓ!

INTERJÚ EGY NEM IS ANNYIRA HÉTKÖZNAPI HŐSSEL

**Klisóczki Fanni, Budapesti Corvinus Egyetem
Az év diákújságírója, felsőoktatás, 2. helyezett**

Mosolyt varázsol súlyosan beteg gyerekek arcára, megmutatja nekik, hogy bármire képesek. Tesz azért, hogy a sürgősségi műtétre érkező családtagjainkon tudjanak segíteni. Vértápasokat szervez, hogy biztonságos vérkészlet álljon fenn. Kása-Buth Fannival beszélgettem, akinek a kihívásokkal teli gyermekkorra inspirációként szolgált felnőttkori önzetlenségéhez.

„Fájó hideg reggeleken, amikor a jókedv visszaretten, ne feledd, hogy napfényt rejt a szíved! Hétköznapok pókhálóján fennakadva búsulsz talán, tudnod kell, hogy nem vagy egyedül.”

Így kezdődik Rózsa Magdi dala, melyet minden együtt töltött nap végén közösen, kört alkotva harsognak a Bátor Tábor ifjú lakói. „Felemelő érzés minden nap zárásaként elénekelni, miközben ott vagyunk, és tudjuk, hogy mennyi élményünk van már” – idézte fel Kása-Buth Fanni a kedvenc tábori élményét. Fanni súlyos beteg gyermekként vett részt először a táborban, majd önkéntesként is számos alkalommal visszalátogatott. Eközben már öt éve a Magyar Vöröskeresztnél dolgozik, így elmondható, hogy a jótékonyág központi szerepet tölt be életében.

Egy beteg gyermek harca

Crohn-betegség. Ez az autoimmun eredetű gyulladásozós bélbetegség sokunk számára semmit sem mond, pedig a bélelzáródástól kezdve a vastagbélrákig számos komoly probléma okozója lehet. Az akkor negyedik

osztályos Kása-Buth Fanni számára a Crohn-betegség élete teljes felfordulását jelentette. Fanninak először szteroid tartalmú gyógyszereket kellett szednie, ami megváltoztatta az arcát és a kinézetét, mely az osztály- és iskolatársainak is remek csúfolódási lehetőséget teremtett, nem kis fájdalmat okozva neki.

Bár az elején hittek benne, hogy gyógyszeres kezeléssel megállíthatják a Crohn-betegség tüneteit, ám a rövid enyhülés után az sokkal agresszívabban tért vissza. Fanni már felső tagozatosként olyan nehézségeken ment keresztül, ami a legtöbb embert egész élete során elkerül: kilyukadt a vastag- és vékonybele, melynek műtétje után stroke-ot kapott. Emiatt újra kellett tanulnia az olvasást, írást, számolást, hogy visszatérhessen az iskolába, egy megszokott osztályközösségbe, az esetleges csúfolódások ellenére is. Másodjára, hetedikésként már képes volt elengedni a füle mellett a bántó megjegyzéseket. Ekkorra már a strandon sem szégyellte a műtéli hegeit – hiszen ez mind az útjához tartozik, másoknak pedig semmi köze hozzá.

Kivirul az ég

2015-ben, a sok nehézség után Fanni életébe is beköszöntött a napsütés. Meghívást kapott a Bátor Táborba, „ahol mindig süt a nap” – legalábbis a tábor szlogenje szerint. Megérkezve, miután átesett egy orvosi vizsgálaton, le kellett adnia a gyógyszereit és telefonját, hogy az ott eltöltött egy hétben tényleg semmi ne terelje el a figyelmét – neki egyetlen feladata volt: hogy jól érezze magát.

De mi is az a Bátor Tábor? A Bátor Tábor 2001 óta nyújt sorsfordító élményeket a súlyosan vagy krónikusan beteg gyerekeknek és családjaiknak, illetve azoknak a családoknak, akik elvesztették a gyermeküket. A tábor célja újraindítani a gyerekkort – nevetést, erőt és bátorságot adni azoknak az ifjuncoknak, akik az életet a nehezebb oldaláról kellett, hogy megismerjék.

Fanni természetesen aggódalmakkal tele érkezett ebbe a táborba. Nem ismer senkit,

fordítani – a 23 kivethető szabadnapja jelentős hányadát, évente akár 12-14 napot is a Bátor Táborral tölt.

Belőled is lehet hétköznapi hős. Kiknek ajánlja Fanni a Bátor Tábort önkéntességet? „Mindenkinek, aki egy életre szóló élménnyel szeretne gazdagodni, és szeretné ezeket az élményeket átadni.” De természetesen nem lehet mindenből tábort cimbora, idő, vagy ambíció hiányában sem. Náluk az első és legfontosabb dolog, hogy gondosan válasszák meg, kinek adják az adójuk 1%-át.

A Bátor Tábor épp az ilyen elfoglalt emberek számára szervez egy GO! programot is, mely során az önkéntesek kórházakba látogatnak el, és az ott lévő beteg gyerekekkel beszélgetnek, játszanak, mesét olvasnak nekik. „Várom, hogy végre két óra legyen, hogy anya vagy apa megérkezzen. Milyen jó lenne, ha ebben az időintervallumban lenne egy plusz, egy új arc, aki fel tudja dobni a napodat” – emlékezett vissza Fanni. Hozzájuk például a Bohócdoktorok jártak be látogatási időn kívül is.

De mi a leggyorsabb, mégis legeredményesebb jócselekedet, amit egy felnőtt ember megtehet? Amennyiben elmúltál 18 éves, és 50 kilónál nehezebb vagy, úgy ez a véradás. „Az, hogy egy ember a saját vérért adja, saját magából ad valaki másnak, annak érdekében, hogy egy ismeretlen jól legyen, vagy jobban legyen – szerintem annál önzetlenebb dolog nincs a világon” – mondta Fanni, majd hozzátette, ha véradásra készülünk, előtte igyunk sok-sok folyadékot, és fogyasszunk zsírszegény, de szénhidrátdús ételeket.

„A szlogenem: jót tenni jó. Ezt nagyon sokszor mondom, mert tényleg egyetértek vele. Ha tudsz valami jót tenni, az másoknak is jó lesz, és téged is feltölt.” Fanni azt tanácsolja, hogy mindig járjunk nyitott szemmel. Ha felveszünk egy elhullott szemetet az utcán, vagy minden alkalommal, amikor látunk egy adománygyűjtő szervezetet a szupermarketben, vesszünk egy csomag lisztet, sót, konzervet vagy épp papírsebkendőt, már akkor is rengeteget tettünk a társainkért. És ha komolyabb lehetőségeket fontolgatnánk, akkor azt mondta: „Én még soha nem találkoztam olyannal, hogy valaki felhívott volna egy szervezetet, hogy önkénteskedni szeretne, és ne találtak volna neki azonnal valami feladatot.”

kikkel fog beszélgetni? Hogyan fogja teljesíteni az ügyességi feladatokat, amikor ő gyengébb, és ügyetlenebb, mint az egészséges társai?

„A Bátor Tábor legnagyobb értéke, hogy nem ismer lehetetlent. Egy kerekesszékes gyereket is felvisznek a kötélpályára, hintáztatják a magasban, míg egy félkezű gyereket is megtanítanak úszni” – mesélte Fanni.

„Elsőnek félsz tőle, milyen erő kell ahhoz! Úgy voltam vele, hogy az evezés biztosan nem lesz a kedvenc programom, de essünk túl rajta. És mennyire jó volt! Nem kellett annyi erőt belefektetned, mert a cimbi segítettek hátul a csónakban, de mégis te csináltad, beletetted a magadét” – elevenítette fel Fanni azt a feladatot, ahol leginkább le kellett küzdenie a gátlásait.

Bátor Tábor másképp?

A táborban szerzett élmények hatására Fanni azonnal megfogadta, hogy vissza fog térni, de nem betegként. Legközelebb

cimbora lesz. „Amit ott kaptam 2015-ben, az egy akkora löket volt, hogy igenis mindent meg tudsz csinálni. Én is ezt szeretném átadni. Hogy attól, mert beteg vagy, vagy mert küzdesz valamilyen problémáddal, ugyanúgy értékes ember vagy, és ugyanúgy meg tudod csinálni ezeket a dolgokat, csak lehet, hogy kicsit lassabban. Ami nem baj.”

A lelkes tenni akarással azonban még várnia kellett, hiszen a táborba csak 20 éves kortól lehet önkéntesnek jelentkezni. Amint betöltötte, jelentkezett, behívták interjúra, és a képzéseken is részt vett. Az első turnusba mégsem került be – várolistas lett. „Úgy voltam vele, hogy ha nekem önkénteskednem kell, és szeretnék, akkor úgyis szólni fognak. Lesz egy szabad hely” – emlékezett vissza Fanni. Igaza volt, üresedés lett, és be is hívták.

Fanni eddig három turnuson át táboroztatott játzó cimboraként, jelenleg pedig várja az értesítést a negyedik lehetőségéről. Bár Fanni immáron ötödik éve dolgozik a Magyar Vöröskeresztnél, annak ellenére, hogy teljes állásban foglalkoztatják, a szabadidejét sem sajnálja önkénteskedésre

A JÖVŐ ELKEZDŐDÖTT: KÉSZEN ÁLLSZ AZ ÚJ KEZDETRE?

Hajdú Noémi, Alternatív Közgazdasági Gimnázium, Budapest
Az év diákújságírója, általános iskola, dicséret

A világunk hatalmas nagy változás előtt áll. Óriási fordulóponthoz érkezünk: létrejött egy alternatív valóság, amiről pár éve még csak álmodni sem mertünk, a metaverzum. Ahol bárkiből bármi lehet. Szegényből gazdag, gyerekből pillanatok alatt felnőtt vagy egy idős emberből újra tinédzser.

Kezdjük az alapoknál. A metaverzum egy kiterjedt, online, 3D-s virtuális tér, ahol találkozhatunk a barátainkkal, dolgozhatunk, gyakorlatilag egy virtuális, alternatív valóságban élhetünk. Mark Zuckerberg, a Facebook tulajdonosa óriási üzleti lehetőséget látott a metaverzumban. Nem véletlen, hogy 2021-ben a Facebook és az Instagram tulajdonosai átnevezték a közös céget, és a Meta nevet adták neki. A Facebook metaverzum kezdeményezése egyébként nem számít újdonságnak, mert már egy ideje másokkal közösen játszhatunk egy alternatív világban – például a Minecraftban, vagy a World of Warcraftban.

A Mark Zuckerberg által megálmodott Facebook metaverzum célja az, hogy egy egységes, mindenki számára könnyen elérhető, használható virtuális világ jöjjön létre a fizikai valósággal párhuzamban. A metaverzum már most jó üzlet, hiszen vonzzák a befektetőket a digitális telkek, melyek már most nagyon drágák.

Ma még egészen döbbenetesen hangzik, hogy reggel a metaverzumban olvassuk a híreket, a metaverzumban végezzük a munkánkat, járjunk megbeszélésekre a virtuális irodánkba, majd munkaidő után szintén ebben a virtuális világban

töltjük el az időt a barátainkkal. Nagyon valószínű, hogy a jövőben rengeteg pénz és időt fektetünk digitális személyiségünk megjelenésébe, VR sportokat üzünk otthon, este pedig a metaverzumban részt veszünk például egy koncerten. És ennek lehetősége már nincs olyan messze.

A metaverzum virtuális univerzumai egyelőre még gyerekcipőben járnak, de a kezdetleges megoldásokat folyamatosan fejlesztik. Hamarosan majd offline életünkben a virtuális valóságba csöppenhetünk, digitális személyiséggel, virtuális törvényekkel, virtuális gazdasággal, online vásárlási lehetőségekkel és virtuális pénzhasználattal.

A metaverzum, a virtuális valóság jövőbeli elterjedése rengeteg kérdést vet fel: Mennyire torzítja a személyiségünket az, ha a valódi, fizikai megjelenésünk helyett az avatárunk öltöztetésére, szépítésére kezdjük költeni a pénzünket? Mi történik akkor, ha valaki nem szeretne a metaverzum világának résztvevője lenni, de nincs más választása, mert különben lemarad, ahogy régen a

dédszüleink, akik már nem tanulták meg az okostelefonok, laptopok, iPadek használatát?

Annak ellenére, hogy a metaverzum hatalmas lehetőséget kínálhat még az oktatás terén is, nehéz eldönteni, hogy meddig egészséges ennek a világnak a részese lenni, és mikortól megy az emberi kapcsolatok és a barátságok rovására. Milyen következményei lehetnek annak, ha például utazás helyett a VR világában megyünk el várost nézni?

A virtuális, alternatív valóság esetében sok veszély leselkedhet ránk, hiszen ha valaki teljesen más, jobb életet él a Metaverzumban, akkor könnyen lehet, hogy az igazi élete, ami nehézségekkel van tele, már nem boldogítja eléggé és nem vágyik rá többé.

Vajon mindannyian meg vagyunk elégedve a saját valóságunkkal annyira, hogy készen álljunk egy alternatív életre? Ahol mindent újratekeshetünk és ahol bármivé válhatunk?

**DUE
TÁBOR**

HISZÜNK BENNEDE!

BALATONKENESE

HOTEL PORT

július

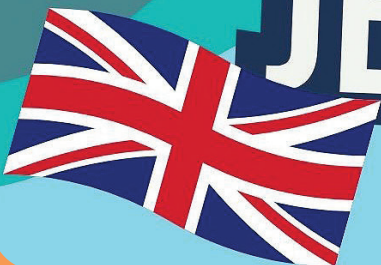
15-23.

**KOMMUNIKÁCIÓKÖZPONTÚ
ÉS ÉLMÉNYALAPÚ,
EGYÁLTALÁN NEM
HAGYOMÁNYOS ANGOL
NYELVI TÁBOR:
HASZNÁLD AZ ANGOLT
A MÉDIÁBAN!**

JELENTKEZZ!

WWW.MEDIATABOR.HU

A TÁNCPARKETTŐL A LŐVONALIG

HAZÁNKBAN AZ ÍJÁSZKÖZÖSSÉG IGENCSAK GYARAPSZIK, ÉS A NEMZETKÖZI BAJNOKSÁGOKON IS GYAKRAN LENGEDEZIK A MAGYAR ZÁSzlÓ. KOVÁCS REGINA EGYIKE AZOKNAK, AKIKNEK A NYAKÁBAN ARANYOSAN CSILLOGOTT AZ ÉREM AZ IDEI TÖRTÉNELMI ÍJÁSZ VILÁGBAJNOKSÁGON.

A húsz éves Kovács Regina 2018-ban kezdett el foglalkozni az íjászattal. Ezt megelőzően éveken keresztül versenyszerűen táncolt, ám egy baleset következtében végül felhagyott vele. „Eltört a lábam, ezután nem tudtam felvenni a többiekkel a ritmust.” Így Regi új, egyéni sportág után nézett. Édesanyja talált rá Facebookon a Parkvárosi Vadászok Hagyományörző Íjász Egyesületére, amelynek azóta is aktív tagja.

Regi az elején két edzővel dolgozott, Nagy Zsolttal és Vajna Balázssal. Ők vezették végig a tanulás folyamatait. „Hamar bedobtak a mélyvízbe, korán elkezdtem versenyezni.” Csupán egy hónapnyi tanulás és hobbi szintű edzés után eljött az első verseny időpontja, ami hatalmas izgalom volt számára, hiszen elmondása szerint nagyon izgalós típus. A kezdeti újdonságok, tapasztalások és

rendszeres edzések után nagyjából fél évvel már sikerült jó eredményeket elérnie. Első komolyabb versenye 2020-ban volt, amikor egy kvalifikációs versenyen vett részt, mellyel a Történelmi Íjász Országos Bajnokságra lehetett kijutni. Itt negyedik lett, majd sikeresen vette az OB akadályait, és harmadik helyezést ért el. Bár a fő vonala azóta is a történelmi szakág, ugyanebben az évben ezüstöt szerzett a 3D Országos Bajnokságon. „A 2021-es és a 2022-es Történelmi OB-n egyaránt az első helyen végeztem, emellett az idei évben világbajnok lettem” – sorolta legfrissebb eredményeit. A sportolók nagy arányával szemben azonban, neki nem a helyezés számít. Mindig a legjobbat akarja kihozni magából. „Teljes mértékben maximalista vagyok. Minden versenyt azokkal a gondolatokkal fejezek be, hogy lehetett volna jobb, löhethettem volna magasabb pontszámot, gyakorolhattam volna többet.”

A 2022-es Történelmi Íjász Világbajnokságot hazánkban, Gyulán rendezték meg. A háromnapos versenysorozatot követően Regi a dobogó legfelső fokára állhatott a díjkiosztón. „Az érzés, ami elfogott akkor, megismételhetetlen és egy életen át végig fog kísérni.” Míg az OB-n csak a saját országunk versenyzői vesznek részt, itt az érmeseknek tizenkilenc ország versenyzői tapsoltak, hiszen a világ minden tájáról érkeztek íjások. „Elképesztő látni különböző kultúrák hagyományörző viseleteit, szokásait és technikáit az íjászatban.” Regi szerint teljesen más hangulatot nyújtott egy világbajnokság, mint egy hazai verseny. Egy dolog azonban nemzetközileg sem különbözik: „Határozottan jó kedélyű társaság. Az emberek ott segítenek, ahol tudnak, legyen szó bármiről. Szívvel örülnek mindenki sikerének.”

Számos sporttal ellentétben az íjászat során egyszerre több korosztály és kategória vonul ki a pályára és együtt versenyeznek. A korkülönbség nem számít, mindenki tegeződik és segít, ahol csak tud. „Teljesen jól lehet beszélgetni másokkal, csak ki kell fogni az olyan embereket, akik nyitnak feléd.”

„Mindenkinek lehetősége nyílik arra, hogy kommunikáljon idősebbekkel és fiatalokkal egyaránt, tanácsokat adjon, tanácsokat kapjon. Ez a jó ebben a sportban.” – zárta gondolatait Regina.

(Vörös Rebecka F.)

SZENVEDÉLY EGY MŰFAJ IRÁNT KÜLÖNLEGES TRIÓBAN

HÁROM ZENEAKADÉMISTA, MUHARI ESZTER, BORSOS DOMINIKA ÉS MÁKSZEM FANNI NEMRÉG TRIÓVÁ KOVÁCSOLÓDTAK, ÉS MEGALKALÍTOTTA A THREE ROSES TRIÓ-T. AZ ARGENTIN TANGÓT JÁTSZÓ FRISS FORMÁCIÓ RÖGTÖN EGY TELTHÁZAS KONCERTTEL NYITTA FELLÉPÉSEINEK SORÁT. MÁR TERVBEN VAN KÖVETKEZŐ ELŐADÁS IS, A K30 ART CAFÉBAN, A TANGÓ MŰVÉSZETE CÍMMEL, AMIT ELŐRELÉPÉSNEK SZÁNNAK ELŐZŐ KONCERTJÜKHÖZ, AZ ARGENTIN TANGÓK SZENVEDÉLYES VILÁGÁHOZ KÉPEST. EDDIGI MUNKÁJUKRÓL ÉS TAPASZTALATAIKRÓL, VALAMINT TERVEIKRŐL BESZÉLGETTÜNK VELÜK.

Vajon miért szeretnék eljuttatni az emberekhez az argentin tangót a Three Roses Trió tagjai? „Különleges hangzásvilágot ad ez a 3 hangszer együtt” – mondta Dominika. „Szeretnénk, ha az emberek örömeiket lenné a koncertjeinkben, és őszintén megszólíthatnánk őket a zenén keresztül. Kis harmonikás tanítványaim is részt vettek a Műpás koncerten, örömmel hallgattam, ahogy csillogó szemmel mesélik, hogy melyik volt a kedvenc darabjuk és mennyire tetszett nekik az előadás. Tanárként ez sokat jelent nekem, és az egyik legmotiválóbb dolog számomra.”

Eszter másodéves a Zeneakadémián klasszikus zongora alapszakon, Dominika ebben a tanévben kezdett mesterképzésen, harmonika szakon. Először duóként zenéltek, majd januárban trióként folytatták. Eszter és Dominika Piazzolla darabokat kezdtek el játszani, mert egy könnyedebb műfajt szerettek volna, ami a széleskörű közönség számára is befogadható, de színvonalas.

Felmerülhet a kérdés, hogy mennyire nehéz koncentrálni egymásra egy trióban. „Mi hárman nagyon jól megtaláltuk egymást, mert hatalmas összhang van köztünk, ezért is megy olyan könnyen a próbafolyamat” – mondta Fanni, aki később csatlakozott a duóhoz, hegedűvel. Ő is szintén másodéves, mint Eszter. „Mindenképp azt szerettük volna, hogy Fanni csatlakozzon hozzánk, annak ellenére, hogy személyesen nem ismertük” – mesélte Eszter és Dominika. A trió március 8-án a Műpában játszott, rögtön teltház előtt az Üvegteremben. A

koncert kapcsán a lányok kiemelték, hogy a csapatban Dominika a főszerző, de mindenkinek megvan a dolga, amivel hozzájárul a próbákhoz. Elmondásuk szerint nehéz feladatuk van, mert nem minden kotta elérhető erre a három hangszerre, ezért a műsorok összeállításához ezeket át kell írniuk. A kemény munka viszont meghozta a gyümölcsét, hiszen sok pozitív visszajelzést kaptak a műsorral kapcsolatban. Hiába különböző karakterek, mégis összeillenek.

De vajon mi motiválta őket a tangóval kapcsolatban, hallgatták-e korábban ezt a műfajt? „Én nagyon kedvelem Gidon Kremert, aki egy zseniális hegedűművész. Neki van fent Youtube-on sok Piazzolla tangója. Amíg ezzel a formációval nem álltunk össze, addig távol állt tőlem, hogy tangókat játszanak, de az, hogy híres hegedűművészek is játszanak tangót, és hogy mennyire zseniális ez a műfaj, motiváló volt” – mesélte Fanni.

„Egy kicsit alakulni kell ehhez a műfajhoz, mert könnyedebb. A klasszikus zenében nincs olyan, hogy belejátszom a darabba egy hangot, amit én találtam ki, de itt lehet, ha az embernek van egy jó ötlete, ami odaillő, az működik” – mondta Dominika. Ahogy egyre jobban beleásták magukat a tangó világába, egyre többet mernek improvizálni. Fanni kiemelte, hogy eddig szinte minden koncert közben játszott apró változtatásokat. Talán, ahogy egyre tapasztaltabbak lesznek, kinyílnak ezek a lehetőségek is számukra. Természetesen több előre betervezett koncertjük is van már, de nem felejtik el az otthonukat sem: a Jász Világtalálkozón Fanni szülőfalujában, Hidegkúton, Dominika otthonában és a Panyolafesztven, Panyolán, ahonnan Eszter származik is fel fognak lépni a nyár folyamán.

(Saád Anna)

MINÉL NAGYOBB EGY FÖLDRENGÉS, ANNÁL TOVÁBB ÉREZZÜK AZ UTÓHATÁSAIT

EXKLUZÍV HELYSZÍNLÁTOGATÁSON VEHETEK RÉSZT A TUDÓS CSAJOK PROGRAM RÉSZTVEVŐI A SAS-HEGY GYOMRÁBAN TALÁLHATÓ, 113 ÉVES KÖVESLIGETHY RADÓ SZEIZMOLÓGIAI OBSZERVÁTORIUMÁBAN. A NAGY MÚLTÚ INTÉZETBEN DR. KISZELY MÁRTA SZEIZMOLÓGUS VEZETÉSÉVEL KAPTUNK BEPILLANTÁST A HAZAI ÉS A KÖRNYEZŐ ORSZÁGOKBAN ÉSZLELHETŐ FÖLDRENGÉSEK MONITOROZÁSÁBA, A VELÜK ÖSSZEFÜGGÉSBEN LÉVŐ JELENSÉGEK TANULMÁNYOZÁSÁBA ÉS A FÖLD SZERKEZETÉNEK KUTATÁSÁBA.

Dr. Kiszely Márta

MIT NEVEZÜNK FÖLDRENGÉSNEK?

A földrengések legtöbbször tektonikai eredetűek, két lemez találkozásánál történő hirtelen elmozdulás, csak kis hányaduk kapcsolódik egyéb eseményekhez, vulkáni működéshez vagy földalatti üregek beomlásához. Földrengéskor a földkéregben felgyülemlett energia szabadul fel és a keletkező lökéshullámok mozgatják meg a földet.

Éves szinten rengeteg földrengés van Földön, de ezek többsége olyan kicsi, hogy csak műszerekkel lehet őket regisztrálni. Viszont a nagyobb rengések óriási károkat tudnak okozni, épületek dőlhetnek össze és emberek halhatnak meg. De nem csak a Földön, hanem a Holdon és a Marson is meg lehet figyelni ezt a természeti jelenséget. Érdeemes megjegyezni, hogy a földrengés szinte az egyetlen módszer, amivel a bolygónk belső felépítését fel tudjuk deríteni.

EMBERI TEVÉKENYSÉG OKOZHAT FÖLDRENGÉST?

A földrengésmérő műszerek fejlődését és az érzékenységük fokozását az atomcsendegyezmény ellenőrzése hozta létre. Olyan állomáshálózatot kellett létrehozni, amivel kisebb, földalatti robbantásokat is lehetett regisztrálni. Magyarországon a regisztrált földrengések kétharmada bányarobbanás, ezekből napi szinten többet is regisztrálunk.

KÜLÖNBÉGET TUDUNK TENNI TERMÉSZETES ÉS EMBER ÁLTAL LÉTREHOZOTT

RENGÉSEK KÖZÖTT?

Ez egy nagyon fontos feladat. Az emberi tevékenység a föld felszínén, esetleg egy kilométer mélységben történik. Egészen más a szeizmogramja és a frekvenciája ezeknek a robbantás eredetű rengéseknek, mint a természetes földrengéseknek.

VAN EGY MAXIMÁLIS FÖLDRENGÉS ERŐSSÉG, AMI KIALAKULHAT A FÖLDÖN?

Olyan a talajviszkozitás és a gravitációs gyorsulás a Földön, hogy van egy felső határ. Ezek egyébként azt is megszabják, hogy 10 km-nél magasabb hegyek és mélyebb árkok nincsenek a bolygón. A legnagyobb ismert földrengés Chilében pattant ki 1963-ban, ami körülbelül 9,5-ös erősségű volt. A Föld szilárd kérgének mechanikai jellemzői alapján gyakorlatilag 10-es erősség feletti földrengés nem valószínű, hogy létrejön.

MILYEN GYAKRAN VAN FÖLDRENGÉS MAGYARORSZÁGON?

Éves szinten 2-3 olyan rengés van Magyarországon, amit a lakosság is megérezhet. De sok esetben ezek a rengések nem is itt, hanem valamelyik szomszédos országban pattannak ki, például Romániában vagy Horvátországban. Ennél persze jóval több földrengés van, de azok annyira kicsik, hogy csak műszerekkel észlelhetjük őket. Ezek az apró rengések azért érdekesek, mert kijelölik azt a területet, ahol később kialakulhat egy nagyobb földrengés.

HOL VÁRHATÓ NAGYOBB RENGESEK?

Magyarország szeizmicitását szórtnak szoktuk mondani, vagyis nincsenek éles, kijelölt törésvonalak, csak többszáz kilométeres sávokat tudunk meghatározni, ahol földrengések alakulhatnak ki. A korábbi rengések térképe alapján, hazánk legaktívabb zónája a Komárom–Berhida-vonal, de Kecskemét, Eger és Dunaharaszti környéke is érzékeny terület. A statisztika szerint, 45-50 évente van

Magyarországon komolyabb, nagyobb kárt okozó rengés. A legutolsó 1956-ban pattant ki Dunaharasztiiban, ez 5,6-os erősségű volt. Ennek alapján a közeljövőben várható egy nagyobb földrengés az országban.

A RICHTER-SKÁLA FOKOZATAI KÖZÖTT MILYEN KÜLÖNBÉGEK VANNAK?

Óriási különbség van, például egy 5,4 és 6,4 erősségű földrengés között kb. 32-szeres különbség van.

NEMRÉG TÖRÖKORSZÁGBAN ÉS SZÍRIÁBAN VOLT EGY HATALMAS FÖLDRENGÉS, MIÉRT OKOZHAT AKKORA KÁRT?

Az elmúlt 100 évben a kelet-anatóliai törésvonalon nem volt hetesnél nagyobb rengés. Ha visszamegyünk az időben, akkor azt látjuk, hogy voltak nagyobb erősségű rengések. A geológiában 100 év tulajdonképpen semmi, viszont arra pont elég, hogy az emberek ne figyeljenek, ne készüljenek fel az ilyen katasztrófákra. Sajnos voltak olyan körülmények is, amik fokozták a földrengés erejét. Az a terület, amelyik a legsúlyosabb károkat szenvedte el, egy pleisztocén üledékkel feltöltött medence volt. Ez a laza, üledékes talaj nagyon felerősítette a rengések hullámainak erejét. Az oda-vissza verődő hullámok ereje összeadódott és felszakította a törésvonalat. Ezek a törések újabb és újabb energiabombát indítottak el, amik tovább erősítették a folyamatot.

VÁRHATÓK MÉG RENGESEK?

Azt szoktuk mondani, hogy a földrengések függetlenek egymástól. De, ha bekövetkezik egy ekkora rengés, akkor azt törvényszerűen utórengések kísérik. Az Ómori-törvény kimondja, hogy minél nagyobb a földrengés, annál hosszabb ideig, annál nagyobb területen számíthatunk utórengésre. Sajnos ilyen nagy rengés esetén akár évekig is lehetnek utórengések. Ezt láthatjuk a 2020-as petrinyai földrengésnél is, aminek a mai napig vannak utórengései.

MATEK, KÉMIA, FIZIKA MIÉRT MUMUS A FIATALOKNAK?

A TERMÉSZETTUDOMÁNYOK SOKAKNAK OKOZNAK NEHÉZSÉGET A KÖZÉPISKOLÁBAN. KÉPLETEK, ÖSSZEFÜGGÉSEK – OLYAN DOLGOK, AMIVEL EGY ÁTLAGEMBER NEM TALÁLKOZIK A MINDENNAPOK SORÁN. DE HOGYAN LEHETNE KÖZELEBB HOZNI A DIÁKOKAT A TUDOMÁNY VILÁGÁHOZ? JÓ MEGOLDÁS LEHET AZ ÉLMÉNYPEDAGÓGIA, AMIVEL SOKAK SZÁMÁRA LEHETNE ÉLVEZETESSÉ TENNI A FIZIKÁT VAGY A KÉMIÁT. ERRŐL KÉRDEZTEM DR. SZALAY LUCÁT, AZ ELTE KÉMIAI INTÉZETÉNEK ADJUNKTUSÁT.

ÖN AZ ELTE KÉMIAI INTÉZETÉNEK ADJUNKTUSA, MI A MUNKÁJA?

Kémia szakmódszertant oktatók, ami azt jelenti, hogy főként tanárszakos hallgatókat tanítok arra, hogy hogyan, milyen módokon lehet kémiát tanítani. Illetve kutatócsoportot is vezetek, amiben a kémiatanítás módszereit kutatjuk – vagyis azt, hogy a fiataloknak hogyan érdemes oktatni a kémiát az általános iskolákban és a középiskolákban.

NAGYON SOK TERÜLET A KÉMIAÁN ALAPSZIK, ENNEK ELLENÉRE NEM TÚL NÉPSZERŰ A FIATALOK KÖRÉBEN. MIÉRT VAN EZ?

A természettudományi tárgyak sokaknak valóban mumusnak számítanak. Ennek több oka is van. Az egyik ok az, hogy mindannyian bizonyos adottságokkal születünk. A többszörös intelligencia elméletek (amelyekből több is van) azt jelentik, hogy a különböző intelligencia területeken (a Gardner-féle modell szerint például összesen kilenc, egymástól független intelligenciát különböztetünk meg – a szerk.) más és más adottságokkal rendelkezünk. Ahhoz, hogy valaki jó legyen a kémiában, vagy bármelyik más természettudományos területen, annak a matematikai-tervezettudományi területen kell jónak vagy kiemelkedőnek lennie. Természetesen mindenki fejleszhető, csak nem mindegy, hogy milyen könnyen és milyen szintig. A másik ok pedig az oktatás.

HOGYAN LEHETNE EZEN VÁLTOZTATNI?

Azok vannak többségben, akikből nem lesz vegyész vagy kémikus, ezért elsősorban a minden diák számára kötelező tananyagot kellene változtatni. A középiskolákban a kémia tananyag még mindig túlsúlyos. Sokkal kevesebb fogalommal és összefüggéssel is el lehetne juttatni azokat, akik nem ezen a területen képzelik el a jövőjüket egy olyan szintre, hogy hasznos dolgokat értsenek meg azokkal a jelenségekkel kapcsolatban, amelyek az ő életükben is jelen vannak. Nekik a kulcsfogalmak és az alapvető összefüggések segítségével sok érdekes és látványos kísérlet kellene

mutatni és megmagyarázni. Ezek egy részét ők maguk is megtervezhetnék és elvégezhetnék.

FONTOSNAK TARTJA, HOGY A FIATALOK MINÉL KORÁBBAN MEGISMERKEDJENEK EGY-EGY TUDOMÁNYTERÜLETTEL?

Igen, de nem azért, hogy mindenből orvos vagy kutató legyen, hanem azért, mert a tudományellenesség az utóbbi időben egyre nagyobb teret nyert. Azt kell elfogadtatnunk a társadalom egy igen nagy részével, hogy a tudósok is emberek, így ők is hibázhatnak. De ettől függetlenül nekik jobban lehet (és kell is – a szerk.) hinni, mint azoknak, akik bármilyen előképzettség vagy tudományos bizonyíték nélkül leülnek a számítógép elé és összevissza írálknak az interneten.

A tudományos életben bizonyítási teher van. Vagyis ahhoz, hogy valamilyen eredmény megszülessen, azt el kell fogadnia a tudományos közösségnek. Mielőtt bekerülne a „nagy közös tudásba”, a többi hasonló képzettségű tudósnak, szakembernek meg kell vizsgálnia és el kell bírálnia, illetve az eredményeknek ismételtelhetőnek és reprodukálhatónak kell lenniük. Amíg ez nem történik meg, addig komoly fórumokon nem jelenhet meg egy-egy tudományos cikk vagy prezentáció.

MENNYIRE NÉPSZERŰ AZ ELTE KÉMIAI INTÉZETE?

A demográfiai változások nyomán a kémia alapképzésre az utóbbi években minden

magyar egyetemen kevesebben jelentkeznek. A többi egyetemen ellentétben azonban mi mégis megtartottuk az emelt szintű kémia érettségi követelményét. Így a jelentkezők többsége céltudatosan és a korábbi éveknél felkészültebben jön ide. Nagy részük nem csak az alapképzést, de a mesterképzést és a doktori iskolát is itt végzik el.

MILYEN LEHETŐSÉGEI VANNAK AZOKNAK, AKIK IDE JELENTKEZNEK?

Akik az alapképzés után itt maradnak egészen a PhD-ig leginkább kutatáscentrikus képzést kapnak, amivel nagyon kelendők lesznek a munkaerőpiacon. Egyébként a posztdoktori hallgatóinkat kifejezetten biztatjuk, hogy menjenek külföldre kutatni. Összesen több mint 400 kutatóhellyel vagyunk kapcsolatban. A legtöbben, miután hazajönnek, az ipari kutatás-fejlesztésben (pl. valamilyen gyógyszergyárban) vagy az akadémiai szférában (egyetemekben, kutatóintézetekben) helyezkednek el.

KIKNEK AJÁNlja EZT A TERÜLETET?

Azoknak, akiknek sok sikerélménye van a különböző természettudományok területén. A kémia azért nehéz, mert van benne matematika, biológia és fizika. Azonban éppen azért, mivel ez egy „határterület”, könnyen át lehet kacsintani más tudományágakba is. Korunkban számos olyan határterület van, amelyekben hatalmas potenciál van: ilyen a biotechnológia (a biológia és kémia találkozásánál) vagy a nanotechnológia (a fizika és kémia kereszteződésében). Vagyis nagyon változatos és izgalmas munkakörökben lehet elhelyezkedni a kémia területén szerzett végzettséggel.

Az atlétikai vb nagykövete szerepében:

Nyári Dia

KOVÁCS-NYÁRI DIÁNA AZ AUGUSZTUSI BUDAPESTI ATLÉTIKAI VILÁGBAJNOKSÁG EGYIK NAGYKÖVETEKÉNT NÉPSZERŰSÍTI A SPORTÁGAT, PEDIG KÖZÉPISKOLÁS KORÁBAN MÉG EGYÁLTALÁN NEM SZERETETT FUTNI - GYERMEKE SZÜLETÉSE UTÁN VISZONT ELSZÁNTA MAGÁT, ÉS AZÓTA MÁR MEGSZÁLLOTT HOSSZÚTÁVFUTÓ. LEGELŐSZÖR 2022 TAVASZÁN, PÁRIZSBAN TELJESÍTETTE A MARATONT, MAJD ŐSZEL ELINDULT A BUDAPESTI MARATONON, IDÉN BARCELONÁBAN PEDIG MÁR HARMADSZOR IS LEFUTOTTA A 42 KILOMÉTERES TÁVOT. AZ ATLÉTIKAI VB VILÁGSZERTE AZ IDEI ÉV EGYIK LEGNÉPSZERŰBB SPORTESEMÉNYE LEHET, ÉS TURISZTIKAILAG IS JELENTŐS SZEREPE VAN, ÍGY SZÁMÁRA IS SOKAT JELENT, HOGY BUDAPESTEN RENDEZIK.

MIT JELENT SZÁMODRA AZ ATLÉTIKAI VB NAGYKÖVETÉNEK LENNI?

Nagyon megtisztelőnek tartom, mivel szerintem hobbisportolóként bárkinek jól esne, ha a sportágnak, amit űz, annak a világbajnokságát képviselheti. Gyerekként nem atletizáltam, csak felnőttként váltam a szerelmesévé. Nagy büszkeség számomra, hogy ezt már velem kötik össze az emberek és az atlétikai bizottság is.

HOGYAN JUTOTTÁL EL ADDIG, HOGY A KÖZÉPISKOLÁBAN EGYÁLTALÁN NEM SZERETTED A FUTÁST, IDÉN BARCELONÁBAN VISZONT MÁR HARMADSZOR TELJESÍTETTED A MARATONT?

Kezdetben kisebb távokat futottam, majd amikor eljutottam a 10 kilométerig, akkor egy nagy határátlépés volt a félmaraton. Ott úgy éreztem, hogy ezt mindenképp szeretném teljesíteni, és ha már a félmaraton megvolt, akkor szeretném magam kipróbálni egy teljes

maratoni távon. Ezen kívül úgy gondoltam, hogy tényleg nagyon menő, hogyha valaki elmondhatja magáról, hogy maratont fut. Nekivágtam a felkészülésnek, így sikerült is teljesíteni, és ha már egyszer megvolt, akkor az ember miért ne akarná többször lefutni? Főleg, hogy ha gyönyörű városokban is adódik erre lehetősége. Úgyhogy elkezdtem összekötni a turizmussal is, és próbálok minél szebb nagyvárosokban maratont futni.

A FUTÁS MELLETT MELYIK SPORTÁGAKAT SZERETED MÉG?

Szinkronúszó voltam, de már nincs időm uszodába menni, úgyhogy már csak futok és erőnléti edzéseket végzek.

MILYEN JELENTŐSÉGE LEHET ANNAK, HOGY MAGYARORSZÁG RENDEZI A VB-T?

Ez a harmadik legnagyobb sportesemény a világon, és mivel azt gondolom, sikeres lesz a szervezés, ezért felkerülhetünk egy olyan térképre, ami a jövőben is nagyon sok kaput megnyithat számunkra. Sportdiplomáciai, és sok más szempontból is egy fontos esemény számunkra. Ezen kívül az atlétika mint sportág Magyarországon is közelebb kerül az emberekhez azáltal, hogy nagyon kedvező áron részt vehetnek ezeken a versenyeken. Emellett talán az atlétikai stadion is még inkább kihasználható válik, és esetleg olyan népszerű futókör lehet, mint akár a Margit-sziget.

VOLTÁL MÁR AZ ÚJ STADIONBAN?

Igen, volt szerencsém ellátogatni, hamarosan mindenki számára látható lesz. Gyönyörű lett a

stadion, nagyon tetszett a lelátó, mindenholnan teljes mértékben rálátni a stadionra. Méltó helyszíne lesz a világbajnokságnak.

HOGY ÉRZED, MENNYIRE SIKERÜL INSPIRÁLNI AZ EMBEREKET, KÜLÖNÖSEN A FIATALOKAT?

Remélem, hogy azok a tinédzserek, akik egy kicsit túlsúlyosak, és azt gondolják, hogy nekik nem lehet futni, vagy hogy innen már nincs visszaút, és nagyon nehéz lefogyni, azoknak példát tudok mutatni. Bízom benne, hogy rá tudom bírni őket arra, hogy kezdjenek el mozogni, életmódot váltani és odafigyelni a táplálkozásukra, mert semmi nem lehetetlen. Talán ez az év elindít valamit sok fiatalban, akik elmennek a vb-re, és elkezdnek szurkolni. Lehet, hogy beleszeretnek egy olyan sportágba, amelyet eddig nem is ismertek, ilyen lehet például a rúdugrás vagy a rövidtávú sprintfutás. Én anno úgy kezdtem el szinkronúszni, hogy akkor éppen a vizes világbajnokság zajlott valamelyik országban.

Közvetítette a televízió, és nekem annyira megtetszett, hogy elmentem egy edzésre. Ezáltal valamelyest én is azt várom, hogy 10 év múlva hátha sokkal több atlétánk lesz.

VOLTAK PÉLDAKÉPEID, AKIK SZEMÉLYESEN TÉGED INSPIRÁLTAK, AKÁR A MOZGÁSBAN, AKÁR A SZÍNÉSZETBEN?

Színházban is vannak színészek, akikre nagyon felnézek a mindennapokban szakmailag. Ilyen például a legjobb barátnőm, Zsófia. Sportban pedig az edzőmre, Debreczeni Dórára és a csapattársaimra nézek fel, úgyhogy összességében rendkívül sokan vannak.

HOGYAN EGYEZTETED ÖSSZE EZT A SOK FELADATOT, AMIT ELVÁLLALSZ, BELEÉRTVE A SPORTOT ÉS A SZÍNHÁZAT?

Előjáróban egy jó naptárral meg egy jó férjjel, de azért fontos, hogy tudni kell nemet mondani, mert idő hiányában már nincs mindenre lehetőségem. Van egy támogató családom, barátaim, és igyekszem jó döntéseket hozni. Igazából az időbeosztás jelenti a legnagyobb kihívást, de szerencsére mindig sikerül.

ÍGY, HOGY A SZÍNműVÉSZETEN BELÜL MINDKÉT TERÜLETET JÓL ISMERED MÁR, MELYIK ÁLL INKÁBB KÖZELEBB HOZZÁD, A SZÍNPAD VAGY A KAMERA?

Nem tudok választani, mert mindkettő része a szakmámnak, és hiányzik, ha éppen nincsen, úgyhogy ez így tökéletes.

MIK A CÉLJAI A JÖVŐRE NÉZVE?

Most remekül megvan a balansz, mivel jelenleg forgatok is, színházban is játszok, úgyhogy az a legfontosabb, hogy fejlesszem magam folyamatosan. Ezen kívül vannak még szerepálmaim, amiket szeretnék elérni vagy megkapni, úgyhogy ezekért küzdök, dolgozom.

(Horváth Adám)

Mi fán terem az adó?

„MI ÉRTELME ANNAK, HOGY VALAKI MEGTANULTA A MÁSODFOKÚ EGYENLET MEGOLDÓ KÉPLETÉT, DE SEMMIT NEM TUD AZ ADÓZÁSRÓL?” – GYAKRAN HALLUNK EHHEZ HASONLÓKAT MANAPSÁG. BÁR A KÉRDÉS PROVOKATÍV, SOKAN VALÓBAN NEM ISMERIK IGAZÁN AZ ADÓZÁS RENDSZERÉT. EZEN PRÓBÁLUNK MOST SEGÍTENI IZER NORBERTTEL, A PÉNZÜGYMINISZTERIUM ADÓÜGYEKÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁRÁNAK SEGÍTSÉGÉVEL.

MIT NEVEZÜNK ADÓNAK?

A tudományos megközelítés kicsit ijesztően hangzik: az állam által megállapított, kényszer útján behajtható és ellenszolgáltatás nélküli állami bevétel. Magyarul ez annyit jelent, hogy az állam olyan jövedelmeket szerez a munkavállalóktól, vállalkozóktól, cégektől, vásárlóktól stb., amit a közös kiadásokra, például egészségügyre, honvédelemre, oktatásra fordít.

MIÉRT KELL ADÓT FIZETNI, ÉS KINEK FIZETJÜK?

Adót azért kell fizetni, mert a közösségi kiadásokat fedezni kell. Tipikusan az államok vetnek ki adót. A modern társadalmakban alapvetően két szinten van adókvetés: vannak települési adók, amiket az önkormányzatok, és vannak állami adók, amit a kormányok szabhatnak

meg. Léteznek olyan országok is, ahol tartományok vagy kantonok rendelkeznek ilyen joggal. Magyarországon ilyen nincsen.

MELYIK AZ AZ ADÓFAJTA, AMIT A LEGTÖBB EMBER FIZET?

Amivel a legtöbben találkozunk, az az általános forgalmi adó (ÁFA), mely a magyar költségvetés egyik tartópillére. Gyakorlatilag ezt mindenki megfizeti, mikor valamilyen terméket vagy szolgáltatást vesz. A boltban vett termékek árában már benne van az ÁFA, amit később a boltos befizet a költségvetésbe. A magánszemély gyakran nem is tudja, hogy amit fizetett, annak mekkora része volt az ÁFA és mekkora a nettó ellenérték. A költségvetés másik tartópillére a munkát terhelő adók és járulékok, a személyi jövedelemadó és a társadalombiztosítási (TB) járulék, illetve a munkáltató által fizetett szociális hozzájárulási adó. A munkát terhelő adók és az ÁFA adja az összes magyar adóbevételek körülbelül a 75 százalékát.

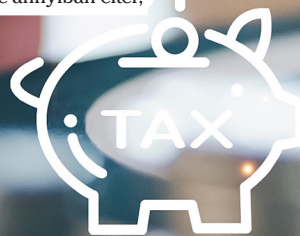
MI A KÜLÖNBÉG AZ ADÓ ÉS A JÁRULÉK KÖZÖTT?

Az adók olyan típusú állami bevételek, amikhez nincs egyértelműen cél rendelve, az állam szabadon gazdálkodik vele a már említett közösségi kiadásokat finanszírozva. A járulék is egyfajta közteher, de annyiban eltér,

hogy ott megmondjuk, mire fordítja az állam a befolyt összeget. Így a befizetője tudhatja, hogy körülbelül mi az a szolgáltatás, amit ezért cserébe ő kaphat. Például a társadalombiztosítási járulék fedezi a nyugdíjbiztosítási és az egészségbiztosítási ellátásokat. Tehát tudjuk, hogy amikor tőlünk TB-járulékot vonnak, akkor egy részéből nyugdíj lesz, másik részéből egészségügyi ellátás. Ha esetleg betegek leszünk, akkor jogosultak leszünk táppénzre vagy szükség esetén kórházi ellátásra. A járulék személyhez kötött, és jobban lehet követni a felhasználását is.

HA MUNKÁT VÁLLALUNK, AKKOR A BRUTTÓ BÉRÜNKBŐL LEVONNAK SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓT, DE A MUNKÁLTATÓ IS FIZET UTÁNUNK SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓT. MIÉRT KELL MINKÉT FÉLNEK FIZETNIE?

Ezen hosszú ideig ment a vita, ennek ellenére a legtöbb országban ez a bevett gyakorlat. Több praktikus oka is van. Matematikailag ugyan majdnem mindegy, hogy kinek mi az adóterhe, mégis van annak jelentősége, hogy az egyiket kvázi a magánszemély

Izer Norbert

fizeti, a másikat pedig a cég. Akkor lehet fontos a különbségtétel, ha szeretnénk valakit ösztönözni a rendszerben. Ilyenkor abban az adóban adjuk a kedvezményt, amely rá vonatkozik. Például, ha azt szeretnénk, hogy a cégek több munkát kínáljanak a munkavállalóknak, akkor a cégeket terhelő adót érdemes csökkenteni. Így a cégnek jobban megéri még egy dolgozót felvenni. Tehát amikor a foglalkoztatást szeretnénk ösztönözni, akkor a cégek adóját tudjuk csökkenteni. Ha pedig azt szeretnénk, hogy a munkavállaló akarjon egy kicsit többet dolgozni, akkor a magánszemély oldalán érdemes csökkenteni az adót. Így lehet a munkakeresletet és a munkakínálatot ösztönözni.

VISZONYLAG FRISS SZABÁLY, HOGY HUSZONÖT ÉV ALATTIÁKNAK NEM KELL SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓT FIZETNIÜK. ÍGY MENNYIVEL MARAD TÖBB PÉNZ EGY FIATAL MUNKAVÁLLALÓ ZSEBÉBEN?

Ez egy elég komoly kedvezmény, és külön érdekes, hogy nem fix összegben van meghatározva a „teteje”, hanem az átlagbérhez van kötve. Ez azt jelenti, hogy minden évben nőni fog ez a kedvezmény, ahogyan az átlagbér is. Az idei évben nagyjából havi ötszázezer forintos bruttó bérig adómentesek a huszonöt év alatti fiatalok. A személyi jövedelemadó tizenöt százalék, így a kedvezmény éves szinten – körülbelül hatmillió forint bevétel – kilencszázezer forintot jelent. Vagyis ugyanolyan – az ötszázezer forintot megközelítő – bruttó bér mellett éves szinten ennyivel többet vihet haza egy 25 év alatti munkavállaló, mint egy 25 év feletti. Ha valakinek a jövedelme nem éri el az átlagbért, akkor ezt a maximum összeget ugyan nem fogja tudni teljesen kihasználni, de a béréből a személyi jövedelemadót nem fognak levonni és így azzal nyugodtan számolhat, hogy a bérenek tizenöt százalékaival többet tud hazavinni, mint az, aki erre a kedvezményre nem jogosult.

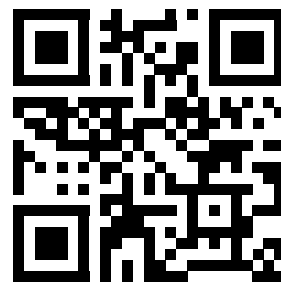
MINDEN ESETBEN ÉL EZ A KEDVEZMÉNY, VAGY VAN VALAMILYEN MINIMUM ÓRASZÁMHOZ KÖTVE?

Nincsen se minimum, se maximum óraszám, tehát amíg valaki ezt a keretösszeget ki nem használja, addig adómentesen tud dolgozni. A kedvezményre való jogosultság könnyen követhető a munkaadó számára, aki így automatikusan meg tudja adni.

ISMÉT PÉNZÜGYI TUDATOSSÁG FEJLESZTÉSÉÉRT DÍJ!

Ebben a tanévben is díjazza a Pénzügyminisztérium a pénzügyi tudatosság fejlesztésében kimagasló tevékenységet végző oktatási intézményeket és pedagógusokat, valamint a kimagasló eredményeket elérő diákokat. A díj oklevéllel és pénzjutalommal jár, melynek összege diákok esetén 150 000 forint, pedagógusok esetén 500 000 forint, míg intézmények vonatkozásában 2 000 000 forint. **A pályázatok beadásának határideje 2023. június 15.**

A pályázati felhívás részleteiről az alábbi weboldalon olvashattok: <https://okosanapenzel.hu/hirek/ismet-penzugyi-tudatosag-fejleszteseert-dij>

Nem kell kérvényezni, se nyomtatványt kitölteni az adóhatóság vagy a munkáltató számára. Ezt a kedvezményt automatikusan számfejtí a cég a munkavállalónak. Ha valami hiba folytán ez év közben esetleg mégis elmarad, akkor az éves adóbevallásban egy összegben vissza lehet igényelni azt az adót, amit fölöslegesen vont le a cég.

A DIÁKMUNKA UTÁN KELL ADÓZNI? VAGY ARRÁ VONATKOZIK EZ A KEDVEZMÉNY?

Ha egy diák elmegy dolgozni, akkor az elmondott feltételeknek megfelelően rá is vonatkozik ez a kedvezmény, így az szja-mentessége mindenképpen megvan, viszont járulékot kell fizetnie. Azonban a jó hír, hogy a járulékfizetés alól is van egy kivétel: ha a diákmunka iskolaszövetkezeten keresztül valósul meg. Ez utóbbira ugyanis van egy speciális, még kedvezőbb szabály, amely szerint, ha valaki iskolaszövetkezeten keresztül vállal munkát, akkor ott még a járulékot sem kell megfizetnie. Ilyenkor a nettó fizetése megegyezik a bruttó bérével.

Minden, amit a biztosításokról tudni érdemes

ÉLETÜNK SORÁN BÁRMIKOR BEKÖVETKEZHETNEK OLYAN VÁRATLAN ESEMÉNYEK, AMELYEK ANYAGI VAGY EGÉSZSÉGÜGYI KÁRRAL IS JÁRhatnak. HA VAN MEGFELELŐ BIZTOSÍTÁSUNK, AZ ÓRIÁSI SEGÍTSÉG A KÁR ANYAGI RÉSZÉNEK ENYHÍTÉSÉBEN. KOVÁCS ZSOLTOT, GAZDASÁGFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM NEMZETI BIZTOSÍTÁSI STRATÉGIÁÉRT ÉS EGYES PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOKÉRT FELELŐS MINISZTERI BIZTOSÁT KÉRDEZTÜK ARRÓL, HOGY MIÉRT ÉS MIKOR KÖSSÜNK BIZTOSÍTÁST, ÉS HOGY A DIÁKOKNAK MILYEN LEHETŐSÉGEI VANNAK EZEN A TÉREN.

MIRE SZOLGÁLNAK A BIZTOSÍTÁSOK?

Váratlan események mindenki életében előfordulnak. A biztosítás előrelátás, felkészülés azokra a bizonytalanságokra, nem kívánt eseményekre, amelyek valamilyen kellemetlenséggel, anyagi kárral járnak. A biztosítás egyfajta kompenzációt nyújt, ha ilyenek bekövetkeznek.

MIKOR ÉS MIRE JAVASOLT BIZTOSÍTÁST KÖTNI?

Biztosítást köthetünk a balesetektől kezdve mindenfajta olyan eseményre, ami valamilyen előzetes matematikai modell alapján feltérképezhető. Nem csak magánszemélyeknek lehet erre igénye: például manapság sokat hallunk energetikai problémákról, akár ezekre is lehet biztosítást kötni. Ha egy gázvezeték meghibásodik, és gyakorlatilag leáll a gázszállítás, vagy egy atomreaktorban egy turbinával történik valami, az óriási károkat jelent. Ugyan senki sem tudhatja biztosan, hogy ezek bekövetkeznek-e, de évtizedek, évszázadok komoly számításai alapján kalkulálni lehet a valószínűségét, hogy ezek esetleg meg fognak történni. Igény esetén akár erre is létezik biztosítási szolgáltatás. Tehát vannak biztosítások magánszemélyek és vállalkozások, szolgáltatók részére egyaránt.

NÉZZÜK AKKOR A MAGÁNEMBEREKNEK SZÓLÓ BIZTOSÍTÁSOKAT!

Általánosságban létezik élet- és nem életbiztosítás típusú biztosítás. Az életbiztosítások típusúak közé tartozik

természetesen maga az életbiztosítás, amikor valakinek a halála esetére tud segíteni a család anyagi terhein a biztosító. A nyugdíjbiztosítás pedig a nyugdíjas éveinkre szóló egyfajta megtakarítás. A nem életbiztosítás típusú biztosítások közé tartoznak például a baleset- és egészségbiztosítások. Ezek az egészségügyi problémák kezelésében nyújtanak anyagi segítséget. A gépjármű biztosítások közül a kötelező felelősségbiztosítás a károkozó helyett téríti meg a kárt, a casco pedig épp a saját autókban okozott kárunk kijavításában segít. A lakásbiztosítások az otthonunkban, nyaralónkban keletkezett károk fedezetére szolgálnak. Az utazási biztosítások az utazás során adódó problémákban – például betegség vagy lopás – jelentenek segítséget. De köthetünk biztosítást a házi kedvenceinkre is – az általuk másnak okozott esetleges kárra vagy épp az ő egészségügyi ellátásukra is. A biztosításoknak igen beszédes elnevezéseik vannak, ezzel próbálják segíteni a köztük való eligazodást. Sok biztosítás szolgáltatásai között vannak átfedések, például az utazási biztosítás is tartalmaz baleset- és életbiztosítási részt is.

MILYEN SPECIÁLIS BIZTOSÍTÁSOKAT JAVASOLT MEGKÖTNI MOSTANÁBAN A FIATALOKNAK?

A jó idő közeledtével egyre többet utazunk, így előtérbe kerül az utasbiztosítás. Az előttünk álló időszak nagy mértékben aktivizálja az embereket, sokan az ország és a világ különböző részein töltik el szabadidejüket, elutaznak valahova. Az utazáshoz kapcsolódóan

gyakran előfordulhatnak nem várt helyzetek, váratlan megbetegedés vagy akár a poggyással kapcsolatos problémák. Ez önmagában is nagy bosszúság, de legalább a váratlan kiadások megtérítésében nagy segítség a biztosítás. Lehet kötni biztosítást sportokra. Például télen sielésre, nyáron a bűvárdoklásra. Időnként hallani a médiában extrém esetekről is, mondjuk amikor egy híres sportoló külön biztosítást köt a „munkaeszközére”, akár külön

Kovács Zsolt

valamely testrészére, hiszen annak sérülése esetén a megélhetése kerül veszélybe.

MILYEN BIZTOSÍTÁSI MEGOLDÁSOK VANNAK, HA EXTRÉM SPORTOLÁS KÖZBEN SÉRÜLÉS TÖRTÉNIK VELÜNK?

Természetesen erre is vannak megoldások, ezt a különböző biztosítók önállóan döntenek el, hogyan kezelik. Ha valaki veszélyes, magas sérülési vagy halálozási kockázatú sportot űz, ő is köthet biztosítást, de mivel a biztosítók a kockázat alapján árazzák a biztosításokat, az extrém sportok magas díjjal járnak. Ugyanígy például az utazási biztosításoknál a veszélyesebb országokba történő utazásra is magasabb a biztosítási díj,

VAN OLYAN BIZTOSÍTÁS, AMI ALANYI JOGON JÁR, AKÁR NEKÜNK, DIÁKOKNAK?

Igen van. Persze nem szabad ezeknek az értékét túlgondolni. Manapság az, hogy egy ilyen alapt biztosítás valós, teljes körű fedezetet nyújthat, az sajnos általános helyzetekben kevésbé valószínű. Nyilvánvalóan mindenféle esetekre, amik előfordulhatnak velünk – gondolok itt akár az előbbi utazási vagy extrém sportok kapcsán fölmerült dolgokra –, azokra sajnos ezek nem nyújtanak elégséges fedezetet. Ez egy nagyon jó alapvédelem, de értelem szerűen az emberek többsége ennél nagyobb fokú biztonságra, magasabb kártérítésre vágyik, ha problémájuk van. Ehhez plusz, egyedi biztosításra van szükség.

MILYEN BIZTOSÍTÁST KÖTHET MEG EGY 18 ÉV ALATTI DIÁK ÖNÁLLÓAN, HOL ÉS HOGYAN KELL SZÜLŐI HOZZÁJÁRULÁS?

Annyiféle biztosítás van már és annyiféle biztosító, hogy erre hüvelykujjszabályokat nehéz meghatározni. Viszont manapság hatékony összehasonlító internetes oldalak találhatóak, ahol gyakorlatilag pár kérdés után az ember eljut addig a pontig, ahol

kiderül, hogy kiskorúként vagy felnőtt korig pontosan mire van lehetősége.

HOGYAN DÖNTSÜK EL AZT, HOGY MELYIK SZOLGÁLTATÁST, BIZTOSÍTÓT VÁLASSZUK?

Használjuk a professzionális összehasonlító oldalakat. Ezek korrektil és átlátható módon, pár perc alatt el tudnak juttatni bennünket a megfelelő döntés meghozatalához. Ezek segítségével a számunkra legoptimálisabb megoldást tudjuk kiválasztani. Nyilvánvalóan, ha valaki úgy gondolkozik, hogy nagyobb vagy ismertebb cégtől szeretne biztosítást, akkor értelem szerűen az is számítani fog, hogy az adott cégnek milyen múltja, milyen tőke ereje van. Érdemes a megbízhatóbb opciókat választani. A pénzügyi szolgáltatások piaca erőteljesen szabályozott, felügyelt, különböző felügyeletek szigorúan követik a biztosítást kínáló szereplők tevékenységét. Így ha valaki valahol hivatalosan is kínálhatja szolgáltatásait (márpedig ezek az összehasonlító oldalak ilyenek), akkor valószínűleg már átment a szűrőkön és megbízható a szolgáltatása.

(Hegyi Vivien, Bodor Julcsi)

Mit tehetünk a biztonságos utazásunk érdekében?

A LEGTÖBBEN UTAZTUNK MÁR KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZÖKKEL. DE TISZTÁBAN VAGYUNK VELE, MILYEN SZABÁLYOK VONATKOZNAK RÁNK AZ UTAZÁS SORÁN? A VOLÁNBUSZ KÉT MUNKATÁRSA, SZATHMÁRY NORBERT BALESETI HELYSZÍNELŐ, AUTÓBUSZ-VEZETŐ ÉS TÖRZSÖK MÁRK KOMMUNIKÁCIÓS MUNKATÁRS BESZÉLT NEKÜNK ARRÓL, HOGY MIRE KELL FIGYELNÜNK EGY AUTÓBUSZOS UTAZÁS ALKALMÁVAL.

MENNYI EGY BUSZ LEGNAGYOBB HALADÁSI SEBESSÉGE AZ AUTÓPÁLYÁN?

Szathmáry Norbert: Általában 80 km/óra, ez alól kivételt képeznek a különleges, emelt sebességgel közlekedő autóbuszok, melyek külön engedély alapján közlekedhetnek 100 km/óra sebességgel is. Ezek általában országos járatok. Folyamatosan felhívjuk a közúti közlekedők, a gyalogosok és a kerékpárosok figyelmét, hogy a közlekedési helyzetekben különösen vigyázzanak az autóbuszokkal, mert egészen más azok féktúja, látótere, mint az autóké. Egy buszon akár 100-150 ember is tartózkodhat, így az autóbusz-vezető nemcsak önmagáért, hanem a mögötte ülő vagy álló utasokért is felelős.

AUTÓBUSZ-VEZETŐI SZEMMEL NÉZVE MIÉRT FONTOS, HOGY HASZNÁLJÁK AZ UTASOK A BIZTONSÁGI ÖVET, ILLETVE MIK A TAPASZTALATOK, HASZNÁLJÁK-E?

Sz. N.: Sajnos az autóbuszokon nagyon ritkán találkozunk olyan utassal, aki magától bekapcsolja a biztonsági övet. Autóbusz-vezetőink fel is hívják a felszálló utasok figyelmét a biztonsági öv használatára, főleg a távolsági járatokon, mert ott kötelező a használatuk.

HOGYAN LEHET AZ UTASOK FIGYELMÉT FELHÍVNI ARRÁ, HOGY BIZTONSÁGOSABBAN TUDJANAK UTAZNI A

BUSZON, ÉS MIRE KELL MÉG ODAFIGYELNÜNK?

Törzsök Márk: Különleges kampányokkal hívjuk fel utasaink és a közúton közlekedők figyelmét a biztonságos közlekedésre. Legutóbb például a rendőrség csatlakozott a biztonsági elvekről szóló kampányunkhoz, és kisfilmekkel, közösségi médiában posztokkal is tájékoztattunk.

MI AZ A SEBESSÉG, AHOLO MÁR ÉREZHEŐ KÜLÖNBSEĞ JELENTKEZIK EGY HIRTELEN FÉKEZÉSKOR EGY BEKÖTÖTT, ILLETVE EGY BE NEM KÖTÖTT UTAS KÖZÖTT – PÉLDÁUL LEESIK AZ ÜLÉSRŐL VAGY MEGSÉRÜL?

Sz. N.: Ez már egészen minimális

Törzsök Márk

Szathmáry Norbert

FOTO: VOLÁNBUSZ ZRT.

ÖV? AZ ELSZENVEDETT SÉRÜLÉSEK ESETÉBEN MIT TUDUNK KIEMELNI?

Sz. N.: Autópályás balesetünk szerencsére régen volt, körülbelül 10 éve. Egy pályaelhagyással járó balesetnél borult fel az autóbusz: 4 utas nem sérült meg, huszonkilenc sérült volt, és a 4 utas, akik sértetlenek maradtak, mind használták a biztonsági övet. Ebből is látszik, mennyire fontos, hogy be legyünk kötve.

MIK AZOK A HIBÁK VAGY FIGYELMETLENSÉGEK, AMIKET MÉG NAGYON GYAKRAN KÖVETNEK EL UTASOK A BUSZON, ÉS EZÁLTAL KEVÉSBÉ LESZ BIZTONSÁGOS AZ UTAZÁS?

T. M.: Jellemző az, hogy a leszállási helyhez közeledve felállnak az ülésből, egyik kézben táská, másik kézben telefon, így általában nem tudnak kapaszkodni. Ilyenkor, ha van egy rendkívüli helyzet, fékeznie kell az autóbusz-vezetőnek, az utasnak nincs lehetősége arra, hogy tompítsa a becsapódást, erre sajnos csak az arcát tudja használni, ami pedig elég súlyos sérülésekhez vezethet.

Sz. N.: Aki felszáll a buszra és nem ül le, az kapaszkodjon, lehetőleg kövesse figyelemmel a forgalom alakulását, mert úgy fel tud készülni egy váratlan helyzetre, és akkor csökkenteni tudja a sérülés súlyosabb kimenetelét is.

MI AZ, AMIT MINDENKÉPPEN TARTSANAK ÉSZBEN A DIÁKOK KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS HASZNÁLATA SORÁN?

Sz. N.: Mielőtt felszáll az autóbuszra, a megállóban vagy az állomáson különösen figyeljen arra, hogy az esetlegesen felfestett biztonsági sáv mögött álljon. Ha felszálltunk az járműre, mutassuk meg a jegyet vagy bérletet, illetve az esetleges kedvezményre jogosító igazolványt, menjünk beljebb, ne álljunk meg az ajtóban, hiszen valószínűleg mögöttünk is szállnak fel, ha nem is az adott megállóban, akkor a következőben.

T. M.: Mindig kapaszkodjunk, mert soha nem tudhatjuk, hogy mikor alakul ki olyan hirtelen vészhelyzet, amikor fékeznie kell az autóbusznak, netán még ütközhet is. Jellemzően diákoknál szokott előfordulni, hogy nem veszik le a hátizsájukat; kérjük, azt vegyék le, és akár a buszok csomagtartójába helyezték el. Mindig elmondjuk, hogy figyeljünk egymásra. Ha olyan utastárs száll fel, aki fogatékkaal élő, látás- vagy hallássérült, az elsőbbségi helyet biztosítsuk számára, ez általában az autóbusz-vezető mögötti első üléspár szokott lenni, és ezt matricák, illetve piktogramok jelölik. Figyeljünk egymásra a biztonságos, kényelmes utazás érdekében.

PÁLYÁZAT!

Már nyáron elkezdheted készíteni videódat az ORFK-0BB és a DUE Médiahálózat közös pályázatára.

Értékes nyeremények várják a legjobbakat a decemberi díjátadón!

A részleteket megtalálod a www.due.hu oldalon!

sebességnél érezhető, akár 5 km/óránál is. A hirtelen fékezésnél nem csak az a probléma, hogy kiesik az ülésből az utas, hanem az elszabaduló csomagok is balesetet okozhatnak. Számos vezetést támogató rendszert építettek a járművekbe, megemlíteném az elektronikus vezetőtámogató rendszereket, az éberségfigyelőt, az automatikus vészféket vagy a GPS-adatok alapján a domborzathoz előreláthatóan alkalmazkodó tempomat automatikát is.

T. M.: Autóbusz-vezetőinket folyamatosan képezzük, hogy minél biztonságosabban tudják vezetni a járműveiket: legyen szó akár egy nagyon modern járműről vagy egy picikét korosabbról. A legizgalmasabb talán az, amikor a Hungaroring oktatópályáján

manővereznek vizes, csúszós útviszonyok között. Erről a Volánbusz YouTube- és Facebook-oldalán találhatók érdekes videók. Meg kell említenünk sajnos az utóbbi időben megemelkedő számú büntetőfékezést is. Ezzel is találkozhatunk az utakon, bármennyire is tiltott és rendkívül balesetveszélyes. Ha valaki mégis büntetőfékezik, akkor számolnia kell azzal, hogy egy autóbusznak jelentősen nagyobb a féktávolsága. Befolyásolhatja a fékezés távolságát az aszfalt minősége, az utasok száma és a csomagok tömege is.

MILYEN SÉRÜLÉSEKET SZENVEDNEK BALESET VAGY KARAMBOL ESETÉN AZOK, AKIKET NEM VÉD BIZTONSÁGI

ÉRETTSÉGIZEL?

KATT IDE!

AZ ÉRETTSÉGIRE VALÓ KÉSZÜLÉS ÓRIÁSI STRESSZEL JÁR, ÍGY A LEGTÖBBEN KERESSÜK AZOKAT A HATÉKONY ESZKÖZÖKET, AMIKKEL – HA LEGALÁBB EGY KICSIT IS –, DE MEGKÖNNYÍTHETJÜK MAGUNKNAK A TANULÁST. A JÓ HÍRÜNK AZ, HOGY MÁR A KERESÉSSSEL SEM KELL IDŐT TÖLTENI, UGYANIS EBBEN A CIKKBEN OLYAN OLDALAKAT, APPLIKÁCIÓKAT ÉS TIPPEKET GYŰJTÖTTÜNK ÖSSZE, MELYEK HASZNOS BARÁTAINK TUDNAK LENNI EBBEN AZ IDŐSZAKBAN.

IDŐHIÁNY? NEHÉZ KONCENTRÁCIÓ? STUDY BUNNY!

Tanulás során a legnehezebb az, hogy elkezdjük. Nem elég, hogy koncentrációt igényel, motiváció nélkül hamar elmegy tőle a kedve az embernek. A Study Bunny appban tetszés szerint beállíthatunk magunknak tanuló időt, mely egy nyuszi segítségével számol vissza. Hogy élvezetesebbé és hatékonyabbá tegye a tanulást, virtuális kiskedvencünket etethetjük is, valamint a „letanult” időért kapott jutalmakon különböző dolgokat vehetünk neki, például ruhákat, kisállatot, kiegészítőket.

AZ ÖSSZES ÉRETTSÉGI FELADATLAP EGY HELYEN

Felkutatni az előző évi érettségi feladatlapokat rengeteg idő- és tárhely, mivel mindig le kell tölteni. Mindkettő kiküszöbölésére létezik egy app, ami ingyenes és ráadásul magyar fejlesztés is. Az Érettségi gyakorlatban az összes hagyományos írásbeli érettségi feladatlap megtalálható közép- és emelt szinten, év és tantárgy szerint csoportosítva, valamint nyelvekből a hanganyag is, megoldókulcsokkal együtt. Az appnak köszönhetően egy kattintás alatt elérhetőek a feladatok, ráadásul saját példányainkba bele tudunk szerkeszteni, rajzolni, szöveget hozzáadni, ha pedig befejeztük, készként is megjelölhetjük, így nem merül feledésbe, melyiket csináltuk meg.

NYELVTANULÁS KÖNNYEN ÉS HATÉKONYAN

Talán a Duolingót nem is kell külön részletezni, ugyanis a program napjainkra a legnépszerűbb lett a nyelvet tanulni vágyó felhasználók között. Azonban ezen túlnézve is találni egy-két gyöngyszemet, amik különböző módon járulnak hozzá a hatékony nyelvtanuláshoz. A British Council oldala sokszíniően adja át az angol tanuláshoz szükséges oktatási anyagokat, a nyelv különböző területeire (például nyelvtan, szókincs stb.) építve, így ennek szerint is gyakorolhatunk.

Továbbá felmérhetjük nyelvtudásunkat, az oldal pedig ennek megfelelően ajánl leckéket, akár tanfolyamokat is. Ha elkelve a segítség a tételek kidolgozásában, a tematika megértésében, a Tanuló Társadalom weboldala hasznos mankóként tud szolgálni. A legtöbb nyelvi érettségi tárgy tételei kidolgozva megtalálhatók a platformon, természetesen a többi tantárgy mellett, ingyenesen.

HASZNOS TIPPEK A FELKÉSZÜLÉSHEZ

Ha nehezen megy az egyedül tanulás, keressünk magunknak tanulótársat, akivel rendszeresen tudunk ismételni. Nem kell félni tőle, mert nagyon hatékony tud lenni, ha másvalakivel együtt gyakorolunk, például a szóbelire. Érdemes ismeretlen személyt választani, így kisebb az esélye a figyelem elterelődésének, ehhez pedig a legalkalmasabb platform a közösségi média. Apropos, a weboldalak és appok felkutatása mellett mindenképpen érdemes csatlakozni egy közösségi médiában megtalálható csoporthoz, közösséghez, ami az érettségivel foglalkozik. Itt folyamatosan terjednek a hírek, cserélődnek az információk, valamint a felkészülést segítő anyagok, így naprakészek lehetünk az érettségivel kapcsolatban.

(Németh Fruzszi)

A DIÁKOK ÉS PEDAGÓGUSOK LEGJOBB BARÁTJA - A PROSULI PROGRAM

Tarczal Márta Edit

TARZAL-MÁRTA EDIT MATEMATIKÁT ÉS INFORMATIKÁT TANÍT A KAROLINA ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUMBAN. SZINTE ELSŐKÉNT KAPCSOLÓDOTT BE A PROSULI PROGRAMBA, MELY AZ ISKOLÁKBAN A DIGITÁLIS ESZKÖZÖK BEVEZETÉSÉT ÉS OKOS HASZNÁLATÁT SEGÍTI. SZERINTE A PROGRAM SOKKAL HATÉKONYABBÁ TESZI A PEDAGÓGUSOK MUNKÁJÁT, MIKÖZBEN SZAKMAI, TÁMOGATÓ KÖZÖSSÉGET ÉPÍT, MELY SEGÍT ABBAN, HOGY EGY ISKOLA LÉPÉST TARTSON A ROHANÓ VILÁGGAL.

ÖN SZERINT MILYEN HOZZÁÁLLÁS ÖVEZI A DIGITÁLIS OKTATÁST ÉS A DIGITÁLIS ESZKÖZÖK BEVEZETÉSÉT AZ OKTATÁSBA?

Nagy áttörést jelentett ezen a téren a koronavírus járvány alatt bevezetett digitális oktatás, szűkebb környezetben pedig úgy tapasztalom, hogy a tanárok nagyon pozitívan állnak az eszközök bevezetéséhez és használatához.

A DIÁKOK OLDALÁN HOGYAN MUTATKOZIK MEG A PROGRAM HATÉKONYSÁGA?

Második éve rendez meg a ProSuli a diákoknak szóló programozás versenyét. Erre nagy örömmel és lelkesedéssel készülnek a versenyzők, mert itt lehetőségük van találkozni más iskolába járó, hasonló érdeklődésű tanulókkal. A KórházSuli programban lehetőségük van a diákoknak szociális érzékenységük fejlesztésére.

MI AZ EDDIGI LEGJOBB TAPASZTALATA A PROSULIVAL KAPCSOLATBAN?

Nagyon nehéz lenne egyet kiemelni. Emlékszem, hogy internetes zaklatási ügyben például Koren Balázst kerestem meg, akivel késő éjszakába torkolló beszélgetést folytattunk, sok hasznos tanácsot kaptam tőle, melyek azóta is segítségemre vannak hasonló esetekben. Az online oktatásra való áttálláskor a ProSuli csapata azonnal reagált, egy hétfvége alatt összeállítottak egy anyagot, melyben tanácsokat adtak a nekünk. Később sem hagytak magunkra bennünket, sok

lehetőségünk volt tapasztalatcserére. Ami igazán a szívem csücske, az a robotika. Ezzel is a ProSulin keresztül kezdtem el foglalkozni három éve. Az első robotversenyünket is ők támogatták. Idén bejutottunk a nemzeti döntőbe, melynek a helyszíne is iskolánk lehetett.

ÖN SZERINT A TELJESEN DIGITÁLIS OKTATÁSÉ A JÖVŐ?

Véleményem szerint a digitális oktatás egyre nagyobb szerepet fog kapni, de nem fogja kiszorítani a hagyományos oktatást. Vannak tantárgyak, melyekben szükség van a személyességre, nem oktathatók anélkül. A szülők szerepe is fontos, akiket szintén fel kell készíteni erre a megváltozott helyzetre. A családok eszközellátottsága is kérdéses, nem tudni, hogy minden gyermek számára biztosítottak-e a feltételek.

MI AZ ALAPJA ANNAK, HOGY MEGTANÍTSUK A FIATALOKAT AZ ESZKÖZÖK OKOS HASZNÁLATÁRA?

Legnagyobb kihívásnak a diákoknál az időmenedzselés megtanítását tartom. A tanulás során a multitasking üzemmód kezelése is fontos. A diákoknak tudniuk kell, hogy a kezükben lévő okos eszközök az életüket hogyan könnyíthetik meg, hogyan tudnak a segítségükkel jobban boldogulni a mai világban.

OKTATÓKÉNT MILYEN ELŐNYEIT, ESETLEG ÁRNYOLDALAIT LÁTJA A DIGITÁLIS ESZKÖZÖKNEK?

Nincs még meg a megfelelő kultúránk az online léthez. Ha valaki ismeri a Netikett szabályait, akkor sem tartja be, de sokan nem is ismerik. Erre még az oktatásban nagyobb hangsúlyt kell fektetni. A gyors információáramlás mindenképpen előny. A digitális eszközök használata mindenképpen segíti a problémamegoldó gondolkodás fejlesztését. A legtöbb munkahelyen ma már nem tudjuk kikerülni a digitális eszközök használatát. Így akik ezt magas szinten sajátítják el iskolás éveik alatt, azok a munkaerőpiacon jobb eséllyel indulhatnak.

(Németh Fruzszi)

„EGYRE SZÁLL A SOK-SOK GÉPMADÁR”

JÖN A NYÁR, MINDENKI IGYEKSZIK KIHASZNÁLNI A SZABADNAPJAIT, ILYENKOR JUT ESZÜNKBE, HOGY UTÁZZUNK. AKIK ORSZÁGHATÁRON KÍVÜL ESŐ DESZTINÁCIÓT VÁLASZTANAK ÚTICÉLNAK, GYAKRAN REPÜLŐGÉPPLEL UTÁZNÁNAK. ILYENKOR MÁR A JEGYVÁSÁRLÁSNÁL ÉSZNÉL KELL LENNI. SIKLÓSI MÁTÉ, FOGYASZTÓVÉDELMI SZAKÉRTŐ SEGÍT NEKÜNK ABBAN, HOGY MIRE KELL FIGYELNI REPJEGY VÁLASZTÁSKOR, ÉS HOGY MILYEN MÉRTÉKBEN KAPHATUNK KÁRTÉRÍTÉST, HA ESETLEG PROBLÉMA LENNE A REPÜLŐJÁRATUNKKAL.

Siklósi Máté

Már a nyaralás megkezdése előtt is nagyon sok olyan fogyasztói jogunk van, amivel jó tisztában lenni. „Az utazás letelejtől az utazás végéig, a járatunk törülésén keresztül a poggyászelvezetésig az Európai Uniónak jogi szabályai vannak, amiket be is tartanak a légitársaságok” – mondta el Siklósi Máté, fogyasztóvédelmi szakértő a nyári utazások kapcsán.

A nyaralásnál a legelső lépés, amire nagyon kell figyelni, az a repülőjegy vásárlás. Rengeteg helyen lehet repülőjegyet vásárolni: a repülőársaságoktól, közvetítőkön keresztül, de mára már nagyon sok népszerű keresőfelület létezik. „Figyelnünk kell ilyenkor, hogy a legolcsóbb, számunkra legoptimálisabb repülőjegyet válasszuk, minél kevesebb, vagy semennyi átszállással. A legmegbízhatóbb forrás

a légitársaságok saját keresője” – hívta fel a figyelmet erre a szakértő, ugyanis a saját szolgáltatásaiért csak a társaság fog felelősséget vállalni. A repülőjegyár, járat-összehasonlító oldalakat csak összehasonlításra, tájékozódásra használjuk, de magát a foglalást a repülőcég oldalán hajtsuk végre. „Itt lehet a legegyszerűbben kiválasztani, hogy szeretnénk-e plusz csomagot, elsőbbségi beszállást. Ilyenkor is vigyázni kell arra, hogy hol és mit választunk ki, ugyanis sokszor változtatják meg a szabályokat a légitársaságok, ezért mindig érdemes tájékozódni ezekről a vásárlás előtt.” A másik előny, ha repülőcégeknél tesszük a foglalást, az a szerződési feltételek jobb áttekinthetősége.

Az utazás megkezdésének másik fontos pillanata a bejelentkezési folyamat, a

becsekkolás. Ha ez nem történik meg előre, online, akkor utólag, a repülőtéren akár több tízezer forint pluszköltséggel kell számolni.

Mostanában nagyon sok olyan esetet lehetett olvasni, hogy repülők késtek, járatokat töröltek, és sokan sajnos károsultjai voltak ezeknek. „Az Európai Unió szabályok szerint késés esetén ellátást kell biztosítaniuk a légi társaságoknak, és fel kell ajánlaniuk a kommunikáció lehetőségét”.

Ha a késés meghaladja a 3 órát, akkor kártalanításra kötelezett a repülőársaság, attól függően, hogy milyen hosszú volt (vagy lett volna) a repülés. A fogyasztókat 250-től 600 eurós összegig kell ilyen

esetekben kártalanítania a cégeknek. Sajnos azt is sokan tapasztalták, hogy ezeket a folyamatokat elhúzzák a repülőtársaságok. Vannak különböző online elérhető cégek (FlightRefund, AirClaim, SkyCop, SecretClaim stb.), amelyek némi jutalék fejében segítenek a kártérítési procedúrában. „A tapasztalatok alapján a kártérítési összeg 20-50 százaléka az utazásunk összegének. Ha úgy érezzük, akkor tovább vihetjük az ügyet, indíthatunk pert, de az semmiképpen sem éri meg, mert drága lesz a folyamat, jogilag sem biztos, hogy teljesen jól átlátható számunkra a helyzet. Persze a közvetítő cégek átvállalják

az ezzel járó procedúrát, természetesen jó pénz fejében. Így érdemes átgondolni, hogy nekünk erre szükségünk van-e” – mondta el a tapasztalatokat szakértőnk.

A repülőtársaságok is szinte úgy működnek, mint a szállodák: szeretnének 100 százalékból foglaltak lenni, de ezt nem tudják anélkül megtenni, hogy ne számolnának néhány lemondással, késő utassal. Vannak olyan helyzetek, amikor járatokra több jegyet adnak el, mint a valójában meglévő helyek száma, és több utas is érkezik meg, mint amennyivel a légitársaság kalkulált, vagyis nincs elég

hely a gépen. „Ezt nevezik a beszállás megtagadásának, ilyenkor is kártalanítással tartozik a cég a fogyasztó számára.”

Összegezve tehát elmondható, hogy a légitársaságok nagyon komplex és kifinomult stratégiákat alkalmaznak. Érdekes minél többet olvasni a témában és érdeklődni tapasztalt utazóknál! mában és érdeklődni tapasztalt utazóknál!

(Hegyi Vivien, Bodor Julcsi)

ALUDNI MINDENHOL LEHET! VAGY MÉGSEM?

AZ UTAZÁS ELENGEDHETETLEN RÉSE A NYÁRNAK, AZONBAN ILYENKOR MEGLEHETŐSEN NEHÉZ JÓ SZÁLLÁSHELYET TALÁLNI. EZÚTTAL IS SIKLÓSI MÁTÉ FOGYASZTÓVÉDELMI SZAKÉRTŐT KÉRDEZTÜK ARRÓL, HOGY MILYEN JOGAINK VANNAK A SZÁLLÁSFOGLALÁSKOR, MI ALAPJÁN VÁLASSZUK KI A SZÁMUNKRA MEGFELELŐ SZÁLLÁST, VAGY ÉPPEN HOGYAN TUDJUK LEMONDANI FOGLALÁSUNKAT.

Siklósi Máté

„Mint mindennél manapság, lerövidültek a folyamatok, sokkal könnyebb szállást foglalni, mint ezelőtt 10-20 évvel” – kezdte Siklósi Máté fogyasztóvédelmi szakértő. Tíz-húsz évvel ezelőtt még személyesen, telefonon keresztül keresték meg az emberek a szálláshelyeket, hoteleket. Korábban ez drágább is volt, ugyanis a legtöbb szállást adó hely utazási irodákkal szerződött. „Több munkával járt, ha mi magunk kerestük meg a szállásokat: 10-20 helyet fel kellett hívni, majd árajánlatot kérni tőlük. Saját magunk hasonlítottuk össze az árakat, és még aludni is szerettünk volna általában” – tette hozzá Siklósi.

Mára a szálláshelyeket közvetítő oldalakon keresztül, egy egységes, átlátható rendszeren keresztül böngészhetjük. De ezen kívül mi változott igazán?

A szálláshely sokszor eldöntheti, hogy szeretne-e előre egy bizonyos összeget elkérni a foglalás esetén, de van olyan eshetőség is, hogy az egész árat ki kell fizetnünk. Az is változott, hogy manapság sokszor akár utolsó pillanatban is le tudunk mondani egy szállást. „Ez igazából teljesen a szállásoktól függ, minden hely más, de az összehasonlító oldalak ebben is nagy segítséget tudnak nyújtani. Ezekon láthatjuk, hogyha van egy valamivel drágább, de utolsó pillanatban is lemondható szállás, ami nagy előny például egy külföldi utazásnál az olcsóbb, de nem lemondható opcióval szemben, hiszen mindig történhetnek váratlan dolgok” – hívta fel Siklósi Máté erre a lehetőségre a figyelmet. A szálláshelyek kötelesek pontosan meghatározni, mikor, kitől milyen mértékű előleget/foglalót kérnek, és azokat

milyen feltételekkel veszi el/kapja vissza az ügyfél. A jogszabályok szálláshelyfoglalás esetében nem rendelkeznek ilyen pontossággal ezekről a feltételekről.

Itthon két nagy és több kisebb szállásközvetítő cég van, amikben lehet keresni, kalkulálni. Külföldi utak esetén is nagy a választék, legyen szó sieléses vagy akár tengerparti utazásról szó. Nem minden hotel, szállás szereti ezeket a megoldásokat, ugyanis a szállásközvetítő oldalak elég magas jutalékot kérnek el azért, hogy a helyeket ajánlják, így sokan nem élnek ezzel a lehetőséggel.

„Az egyik legfontosabb a szállás választásnál a szobákról feltöltött képek minősége. A szállásadó maga dönti el, hogy milyen képeket töltsön fel a felületre. Az én tanácsom, hogy ne foglaljunk le olyan szobát, ahol nem látjuk megfelelően a szobák, fürdőszobák állapotát, az apartman alaprajzát. Figyeljünk meg, hogy az található-e meg a képeken, ami

a leírásban szerepel”. Siklósi Máté szerint ezenkívül fontos még, hogy megnézzük, hogy milyen környéken helyezkedik el a szállás, van-e parkoló a közelben, azért kell-e fizetni.

Természetesen az ár sem utolsó szempont, számolni kell a felmerülő költségekkel. Kell-e pluszban fizetni takarításért, idegenforgalmi adóért, számolnak-e fel rezsi költséget vagy esetleg internet-használatot.

Létezik egy olyan lehetőség, ami mentesít minket, egy esetleges megbetegedés esetén segít nekünk a pénzünket megőrizni – ez a

sztorónó biztosítás. „Az utolsó pillanatokban történt megbetegedés esetén a biztosító megtéríti ezt az elveszett összeget vagy annak egy részét” – teszi hozzá Siklósi Máté. Ezeket általában biztosítóknál lehet elérni, de vannak feltételei, kellenek megbetegedés esetén a megfelelő papírok, amiknek érdemes időben utánanézni, hiszen kemény feltételeknek kell megfelelni (orvosi igazolás, határidők).

Ezenfelül mindig, minden szolgáltatónál van lehetőségünk panaszt tenni, ugyanis ha a képeken nem az szerepelt, amit mi a valóságban kaptunk, akkor hivatkozhatunk

arra, hogy megtévesztettek bennünket. „Ebben az esetben az ár bizonyos szintű visszatérítését igényelhetjük, vagy ha nem vesszük igénybe a szálláshelyet, akkor ennek megfelelően kérhetjük a díj visszatérítését, amit korábban befizettünk.”

Érdemes tájékozódni, nézelődni, tanácsokat kérni, mielőtt megteszük a foglalást. De reméljük, az élményeink szépségéből nem fog elvenni sohasem egy szálláshely minősége!

(Hegyi Vivien, Bodor Julcsi)

A mellékletet az Igazságügyi Minisztérium támogatja a „Fogyasztói érdekek képviseletét ellátó egyesületek támogatása” program keretében

AKINEK A SZOBRÁSZLÉT OLYAN, MINT A LÉLEGZETVÉTEL

RABÓCZKY JUDIT RITA EGRI SZÜLETÉSŰ SZOBRÁSZMŰVÉSZ, A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA ÖSZTÖNDÍJASA, MÁR AZ ISKOLÁBAN IS SZÍVESEBBEN MARADT A KERÁMIAMŰHELYBEN BULI HELYETT. NOHA NEM MŰVÉSZCSALÁDBÓL SZÁRMAZIK, ALIGHANEM ISTEN IS SZOBRÁSZNAK TEREMTETTE. NEM HISZ AZ INSPIRÁCIÓBAN, HA PEDIG ÚGY ÉRZI, UNJA EGY MŰVÉT, EGYSZERŰEN ABBAHAGYJA.

MINDIG IS ÉRDEKELTE A SZOBRÁSZAT?

Én nem születtem művészcsaládba, így amikor a felvételre készültem – akár az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolára (akkor úgy hívták), akár a budapesti Magyar Képzőművészeti Egyetemre –, szülői áldást nem kaptam rá. Ez amolyan úfőszerű dolog volt nekik: „Szerencsétlen gyerek, miből fog megélni?” Szerencsém volt viszont az általános iskolai rajztanárommal, aki nagyon is támogatta ezt a törekvésemet. Szerintem engem az Isten erre predesztinált. Valahányszor formailag megteremtettem valamit, amit

konkrétan meg is tudtam fogni, az engem egyre jobban elvarázsolt. A középiskolában is inkább lógtam a kerámiaműhelyben, mintsem buliztam a haverokkal. Jobban szerettem dolgozni. Van ugyan sors, meg szabad akarat, de számomra igazából ez volt elrendelve.

MIT JELENT ÖNNEK A MŰVÉSZET, AZ ALKOTÁS?

Az egyetemen a mesterem Kő Pál volt, aki mindig azt mondta, hogy művészetet nem lehet tanítani, igaza is volt – bár hozzáteszem, hogy szakmát azért igen. Lehetőleg minden nap dolgozom, egyik szobromból jön a másik. Nem vagyok annyira tudatos, de azért visszafelé nézve mindig jobban látom, hogy mit miért teszek. Ösztönösen kísérletező alkat vagyok. Ez az egész számomra egy természetes életvitel, mondhatnám, lélegzetvétel. Az életem része. Szerintem a művészet a legjobb „haszontalan” dolog a világon, valamilyen értelemben lelki éték.

MELYIK ALKOTÁSÁRA A LEGBŰSZKÉBB, ÉS MELYIK ÁLL ÖNHÖZ A LEGKÖZELEBB?

Mindig az, amin éppen dolgozom! De azért vannak olyan szobrok vagy szoborcsoportok, amik fontosabbak nekem. Elsősorban

Rabóczy Judit Rita

sorozatokban szeretek gondolkodni, továbbá installációszerű elhelyezésben, amikor a szobrászat mint műfaj kicsit kibillen valamerre, például „teatrális” elemekkel bővül. A legutóbbi, Vasra verve című kiállításomban pont volt egy ilyen szituáció: úgy voltak összerendezve a munkáim, hogy maga a kiállítás is műalkotássá vált. Az se véletlen, hogy gyakran dolgozom más művészeti ágakban dolgozó alkotókkal, szeretek behozni performatív vagy akcióhelyzetet is egy kiállításba.

AMIKOR NEKIKEZD EGY MŰ ELKÉSZÍTÉSÉHEZ, MI AD INSPIRÁCIÓT?

Nem hiszek az inspirációban. A folyamatos munkában hiszek, nyitott, érzékeny szemlélettel párosulva. Mindegyik alkotásomat másvalami indítja el. A legutóbbi kiállításomra vasból hegesztettem maszkokat, amiket Szégyenmaszkoknak neveztem el, nemcsak mert hasonlítanak a korábbi történelmi korok megszégyenítő eszközeire, hanem mivel durva használati tárgyakból is készültek. Egy fotó erejéig felkértem néhány barátomat, hogy húzzák fel magukra az elkészült maszkokat, és a szobrok meg a fotók lettek együtt maga a mű.

(Fáber Fruzsina)

A TÁNC ARANY KÖZÉPÚTJA

Interjú Feledi Jánossal

Feledi János

A BUDAPESTI TÁNCFESTIVÁL KERETEIN BELÜL MUTATTÁK BE A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA ÖSZTÖNDÍJASA, FELEDI JÁNOS TÁNCMŰVÉSZ, KOREOGRÁFUS, RENDEZŐ ÉS A FELEDI PROJECT VEZETŐJÉNEK LEGÚJABB DARABJÁT, A CAR(WO)MENT. ENNEK APROPÓJÁN KERESTÜK MEG ŐT. AZ ELŐADÁS BEMUTATÓJA ELŐTT BESZÉLGETTÜNK A NÉZŐI VISSZAJELZÉSEKRŐL, VALAMINT A SZAKMAI FEJLŐDÉSÉRŐL.

NÉHÁNY ÉVVEL EZELŐTT AZT MONDTA EGY INTERJÚ SORÁN, HOGY ÖNNEK JOBBAN SZÁMÍT A „LAIKUS NÉZŐ” VÉLEMÉNYE, MINT A SZAKMAI ELISMERÉS. EZT MA IS TARTJA?

Igen, teljes mértékben. Azt gondolom, hogy a legfontosabb a közönség, és az, hogy tudjunk közvetíteni feléjük, hogy megpróbáljuk kikökönteni őket a mindennapokból. Nagyon fontos az ilyesfajta kommunikáció.

A NEMZETI TÁNC SZÍNHÁZ TÖBB EGYÜTTESE/TÁRSULATA IS FELDOLGOZTA MÁR A CARMEN CÍMŰ NOVELLÁT. MIÉRT EZT A MŰVET VÁLASZTOTTA KÖVETKEZŐ PROJEKTNEK?

Két éve készítettem egy Don Quijote adaptációt, amiben csak férfi táncművészekkel dolgoztam. Már akkor bennem volt, hogy kéne egy paralel előadást készíteni, igazából akkor kezdett el megerősödni ez a gondolat. Ismertem már a művet, és láttam különböző feldolgozásokban. Már régóta rajta volt a bakancslistámon, hogy egy saját Carment állítsak színpadra.

SOKSZOR NYÚL IRODALOMHOZ, PÉLDÁUL FRANZ KAFKÁHOZ VAGY PILINSZKY JÁNOSHOZ. DIREKT KERES OLYAN MŰVEKET, AMIK IHLETET ADNAK A KÖVETKEZŐ PROJEKTHEZ, VAGY AZOK TALÁLJÁK MEG ÖNT?

Mind a kettő. Volt olyan, amit ajánlottak, ilyen volt Pilinszky. Ennek hatására elkezdtem beleásni magam a munkásságába, így jött a

Szálkák című előadás. Ugyanakkor volt olyan, amely adta magát, mert éppen olvastam. Arra is volt példa, hogy láttam egy olyan filmet, amely mély benyomást tett rám. Ott másfél-két évig érlelődött bennem a gondolat, mire kiforrt a színházi darab.

MÁSFÉL ÓRÁVAL AZ ELŐADÁS KEZDETE ELŐTT MIT ÉL ÁT EGY RENDEZŐ? ELKEZD AZ ÁTLAGOSNÁL IS JOBBAN IZGULNI VAGY ILYENKOR NYUGSZIK MEG IGAZÁN?

Amikor mi beszélünk, még nyugodt vagyok. Lehet, hogy a kezdés előtt két perccel már jobban fog verni a szívem. Egy intenzív próba folyamaton vagyunk túl, amelynek eredményeként körülbelül másfél hete már egyben játszuk a darabot. Nagyon jó volt az öt táncművész hölgygel együtt dolgozni,

ők mentálisan és fizikálisan is fel vannak készülve. Miattuk nem izgulok, inkább amiatt, hogy az előadás ritmusa és technikai része jól működjön. Illetve, hogy a közönség szeresse, és a szép pillanatokat haza tudja vinni.

NEMRÉG A RIDIKŰL CÍMŰ MŰSOR VENDÉGE VOLT, AHOVA A KÖVETKEZŐT MONDTA: „ÖTVÖZÖM A KLASZSIKUS BALETTEL A KORTÁRS TÁNC ELEMekkel, MERT ÍGY JOBBAN MEG TUDJUK FOGNI A MAI KÖZÖNSÉGET.” MIT ÉRTETT EZALATT?

Vannak olyan emberek, akik a klasszikus színjátszás és rendezések hívei. Mások az underground vonalat képviselik. Azt gondolom, hogy ennek a kettőnek az ötvözete egy elég jó fúziót ad. Ez egy arany középut, amiben a közönség minden tagja meg tudja találni a saját világát. Nem tudom megtagadni, hogy klasszikus balett szakon végeztem a Magyar Táncművészeti Egyetemen. Azonban annyi alkotóval dolgoztam együtt az évek során, hogy időközben kialakult a saját stílusom, alkotói énem. Számomra ez egy fejlődési folyamat. Próbálok minden előadásomban valami újat belecsempészni.

EZÉRT KERÜLTEK SZÖVEGEK AZ ÖN ÁLTAL RENDEZETT ELŐADÁSOKBA?

Igen, az utóbbi időben elkezdtem próbálkozni prózai részekkel. Gyakran járok prózai színházba is. Innen jött az indítatás, hogy belevisek ilyen elemeket is. Ez egyrészt nekem is újdonság, másrészt a táncosoknak is kihívás összekombinálni a mozgást a beszéddel. Ez egy izgalmas irány a számomra, amitől én is fejlődöm.

(Németh Máté Szabolcs)

Mitől tartózkodj a neten?

**NAPONTA INDULUNK NETVILÁGGÁ,
DE VAJON TUDJUK, MERRE VISZ AZ UTUNK
ÉS KIKKEL TALÁLKOZUNK? EGY ÁRTATLANNAK
TÚNÓ OLDAL SOKSZOR „NAGYMAMÁNAK
ÖLTÖZÖTT FARKAS”, ÉS HA NEM VIGYÁZUNK,
FELFALJA SZEMÉLYES ADATAINKAT. ILYENEK
A „GRATULÁLUNK, TE VAGY A SZERENCSES...”
KEZDETŰ HIRDETÉSEK, VAGY A „TUDD
MEG, KINEK JÖSSZ BE AZ OSZTÁLYBÓL”
ALKALMAZÁSOK. MILYEN HELYEKTŐL
TARTÓZKODJ AZ INTERNETEN?
HOGYAN ISMERHETED FEL ŐKET?**

„KATTINTS, HOGY TIÉD LEGYEN A LEGÚJABB IPHONE EGYIKE!”

Sokan nevetünk azon, hogyan nyerhetünk telefont vagy álomutazást egyetlen kattintással, de vannak, akik bedőlnek a trükknek. Az egyik osztálytársam kishúga, a 12 éves M. lelkesen hívta fel nővérét, hogy elújságolja, nyert egy vadiúj telefont egy játék során, ami akkor villant fel, amikor kedvenc online játékaival akart játszani. A várt nyeremény helyett azonban egy magas telefonszámlát hozott a postás a szülők kárára.

Ez nem csak egy kattintás! Ahhoz, hogy tényleg a miénk legyen, meg kell adni a nevünket, a telefonszámunkat, és még ki tudja, milyen adatokat. Hasonlóak a „Tudd meg, ki szerelmes beléd” játékok.

Majd jönnek az SMS-ek, ahol kapunk kódokat és linkeket, amivel játszhatunk. De csak a végén az apró betűs résznél derül ki, hogy a nyereményjáték valójában egy szolgáltatás, nincs semmilyen iPhone, és utazás helyett egy halom díj vár ránk (kb. 600 Ft/üzenet), amivel megterhelik a mobilszámánkat

KAMU VUITTON, KAMU KYLIE...

Régóta vágytam egy parfümre, aminek az eredeti ára igen borsos. A netet böngészve

találtam is egy oldalt, ahol ezeket a parfümöket lényegesen alacsonyabb áron kínálták. Már épp rákattintottam a megrendelés gombra, de az oldal figyelmeztetett, a minimum rendelési érték az enyémnél sokkal magasabb. Négy terméket kellett volna megrendelnem, hogy elérjem a kívánt összeget. Vajon eredetiek az ilyen kedvező áron kínált luxuscikkek? Sajnos aligha.

Mindig kezdj el gyanakodni, ha egy terméket az eredeti áránál jóval kedvezőbbben kínálnak számodra valamit. Jobb esetben hamisítvány, de elképzelhető, hogy a pénz befizetését követően soha nem érkezik meg rendelésed, vagy épp a kártyaadataid szerzik meg az „eladók”

	Username or email
	Password
Login	

TELEFON HELYETT FORRASZTÓ?

Más tesztta, ha Facebookon vagy valamelyik adok-veszek oldalon találsz rá az áhított termékre. Ilyen esetben inkább tartózkodj a drága elektronikai cikkek (telefon, laptop, Xbox) vételétől! Egy YouTuber lány mesélte el történetét, hogyan károsították meg 250 ezer forinttal, amikor a Facebookról rendelte meg telefonját. Az eladó segítőkész volt, sőt, nem előre utalással szabta meg a fizetést, hanem utánvétellel (amikor megérkezik a csomag, a postásnak kell kifizetni az összeget). Azonban telefon helyett egy forrasztó volt a dobozban.

KLÓNOK TÁMADÁSA

Nem, ezek nem a Star Wars szereplői. A klónok olyan weblapok, ahol egy eredeti weboldal kinézetét másolják le, így a gyanútlan felhasználó, miután bejelentkezik fiókjába, döbbenet veszi észre, hogy ellopták jelszavát. Ezen oldalak skálája széles: lehetnek játékdalok, áruházak oldalai, de sajnós bankfiókok is.

A legkönnyebben úgy ismerheted fel őket, hogy az eredeti weboldal címe ki van bővítve egy szóval vagy speciális karakterrel, illetve a .hu és .com kifejezés helyett valami más szerepel. A biztonságos internethasználat szabályait a média, a szüleink és a tanáraink (és mi is) unalomig ismétlik, de érdemes odafigyelni rájuk, így nem érhet minket baleset.

Fontos, hogy ne adjuk meg személyes- és banki adatainkat gondolkodás nélkül, ha vásárolni szeretnénk, ellenőrizzük az oldal és az eladó hitelességét, a termék eredetét. Ne higgyünk el bármit, amit olvasunk, mindig legyünk következetesek!

DUE TÁBOR

HISZÜNK BENNEDE!

BALATONKENESE

HOTEL PORT

július 15-23.

FOTÓZZ, VIDEÓZZ, ÍRJ
ÚJSÁGCCIKKEKET,
KEZELD MESTERIEN
A SOCIAL MEDIÁT VAGY
GYÁRTS PODCASTOT ÉS
REGGELI MŰSORT!

JELENTKEZZ!

WWW.MEDIATABOR.HU

MCC
Feszt

ESZTERGOM

2023. július 27-29.

ÁKOS

VALMAR

BAGOSSY
BROTHERS
COMPANY

B
BUDAPEST
· BÁR ·

18 IRIE
MAFFIA

PÁPAI JOCI

T. Danny

BLAHALOUISIANA
SZIMFONIK

Anat Bonshtein, Stephen Ezell, David Wolpe, Vincent Harinam

...és sokan mások

Izgalmas panelbeszélgetések & Edu sétány

bemutakozik az MCC teljes képzési palettája,
szakmai intézményei, valamint partnerszervezetei

Részletek: mccfeszt.hu

 facebook.com/MCC.Feszt

 instagram.com/mccfeszt

Feszt Pass infó:

